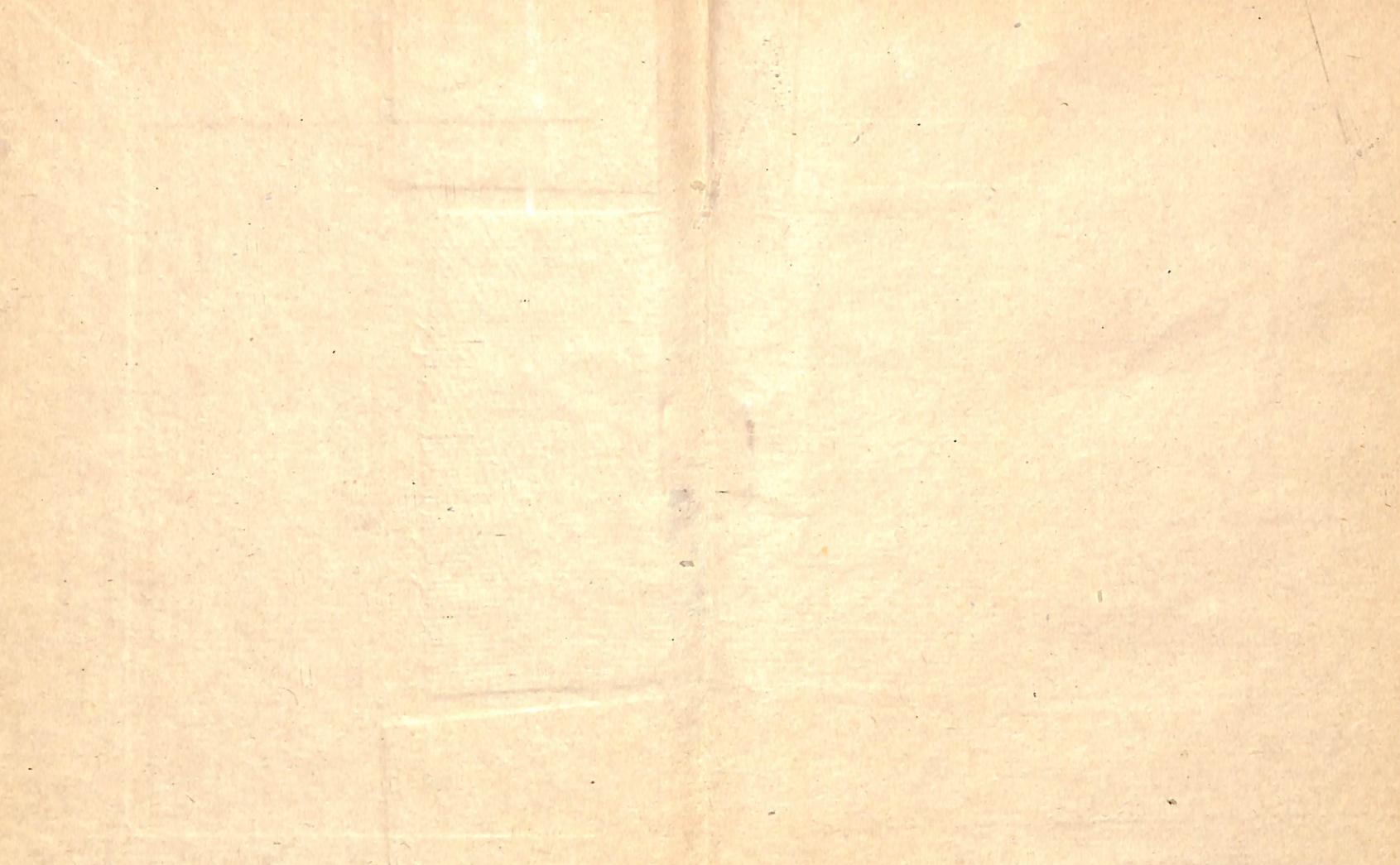

5680

3kn1/07)

X-22

ՀԿՊ(Օ)
Հ-22

19 AUG 2005
14 NOV 2009

ՀԱՄԿ(Բ)Կ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Բարձր տիպի խմբակների համար

20166

ՀԱՅԿՈՒՄՑՐԱՏ
ՏԵՐԵՎԱՐԱ

1936

5680

Համեկ(բ)կ պատմության ուսումնասիրությունը ներկա ծրագրով, կազմվում է կենի-նի ու Ստալինի առանձին յերկերի և կու-սակցական վորոշումների հիման վրա: Ծրա-գիրը նախորդողված է բարձր տիպի խմբակ-ների համար, վորոնց ունկնդիրներն արդեն անցել են Համեկ(բ)կ պատմությունը հան-րամատչելի դասագրքերից մեկով:

Խմբակներում այս ծրագիրն անցնելու համար հատկացվող ժամանակը պետք է սահմանվի նայած ունկնդիրների պատրաստության մակարդակին և խմբակների աշխատանքի մյուս պայմաններին։ Իրեւ ձեռնարկեն հանձնարարվող գրականության ցանկը տրվում է մոտավոր կերպով։ Խմբակի ղեկավարը կարող է կրծատել ցանկը, սակայն պայմանով, վոր չթույլատրվի միայն առանձին ցիտատներ մշակել այլ ուսումնասիրվեալ խառնությունն իր ամբողջությամբ։

Այս նույն ծրագիրը նախատեսվում է
նաև շրջանային կուսդպրոցների համար,
վորտեղ այն անցնելու համար, հատկացվում
ե 180 ժամ:

I. ԲԱՆՎՈՐԾԱՅԻՆ ԾԵՐԺՄԱՆ ԱԹԱՁԻՆ ՔՅՈՒԵ- ՐԸ ՅԵՎ ՄԱՐԶՈՒԶՄԻ ՍԿՐՅԵՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԽՈՒՍԵՍՄԱՆՈՒՄ: ՍՈՑԻԱԼ-ԳԵՐԱԿՐՈՏԻԱՅԻ ԸԹԱ- ԶԱՅՈՒՄԸ: ՆԵՐՈԳՆԻԿՈՒԹՅՅՈՒՆ ԳԱՂՅՓԱՐԱ- ԿԱՆ ԶԱԽԶՅԱՆՈՒՄԸ

1. Թաճվարական ռարման տռաջին բայե-
րը յեվ մարքարդիքի սկզբնավորությունը Ռու-
սաստանում: Ճարական ինքնակալությունը—
ժողովրդի ամենակատաղի թշնամի: 1861 թւ-
վականի ռեփորտը: Դասակարգային պայքա-
րի զարգացումը Ռուսաստանում 1861 թվա-
կանի ռեփորտից հետո: Գյուղացիության
դրությունը ճորտատիրական իրավունքի վե-
րացումից հետո: Կապիտալիզմի զարգացումը
Ռուսաստանում: Բանվոր դասակարգի ա-
ճումը Ռուսաստանում: Բանվոր դասակար-

գի դրությունը: Արևմտայեվրոպական բուր-
ժուա-հեղափոխական և սոցիալիստական
շարժումների գերեն ու ազդեցությունը Ռու-
սաստանի բուրժուական հեղափոխական
շարժման և պրոլետարական սոցիալիստական
շարժման ձևավարման վրա:

Նարոդնիկություն: «Փողովրդի մեջ գնա-
լու» խաղաղ—պրոպագանդիստական գաղա-
փարը, այս գաղափարի սնանկացումը և
նարոդնիկության անցումը տեսորիզմին:
«Հող և ազատություն» կազմակերպության
ստեղծումը (1876 թ.): «Հող և ազատությունը»
ռազնոչին ինտելիգենցիայի կազմակերպու-
թյուն: «Հող և ազատության» պառակտու-
մը և «Նարոդնայա վոլյա» և «Զորնի պերե-
գել» կազմակերպությունների ստեղծումը
(Վորոնեժ, 1879 թ.): Նարոդնիկների անհա-
ջողություններն ու պարտություններն իբրև
հետևանք նրանց անտի հեղափոխական թե-
որդիայի ու պրակտիկայի: Նարոդնիկական
թեորիաների ռեակցիոն բնույթը (ակտիվ
«հերոսների» և պաստիվ «ամբողի» թեորի-
ան), Ռուսաստանում կապիտալիզմի զարգաց-

ման անխուսափելիության բացասումը, դյուր
դաշիական համայնքի իդեալականացումը,
բանվոր դասակարգի քաղաքական ինքնու-
րույնության և զեկավար դերի բացասումը):
Նարոդնիկական թեորիաները և նարոդնիկ-
ների տեռորիստական գործունեյությունն
իրեւ խոչընդուռ ցարդիմի դեմ մասսայա-
կան հեղափոխական պայքարը զարգաց-
նելու և պրոլետարիատի մասսայական հե-
ղափոխական քաղաքական կազմակերպու-
թյունն ստեղծելու համար: Նարոդնիկության
վերջնական այլասերումը 80 և 90 ~ ական
թվականներին: Նարոդնիկները գյուղի կու-
լակային վերնախավի շահերի պաշտպաններ:
Նարոդնիկությունը — մարքսիզմի ամենակա-
տաղի թշնամի: Նարոդնիկների պայքարը
մարքսիզմի դեմ:

Բանվորական շարժման դարպացումը 60-
70-ական թվականներին: Դիտական սոցի-
ալիզմի դադախարների թափանցումը Ռու-
սաստան և նրանց տարածումը Ռուսաստանի
բանվոր դասակարգի առաջավոր խավերի
մեջ:

6

Բանվորական առաջին կազմակերպու-
թյունների ստեղծումը, «Հարավուուսական
բանվորների միություն» (Ողեստա, 1874 թ.):
«Ռուսական բանվորների հյուսիսային միու-
թյուն» (Պետերբուրգ, 1877-1878 թ.թ.):
Այս միությունների ծրագիրը և նրանց դե-
րը հեղափոխական շարժման մեջ:

Ռեակցիայի ուժեղացումն 80-ական թվա-
կաններին: Բանվորական շարժման նոր հա-
ջողությունները: Մորոզովյան գործադուլը
(Որեխով՝ Զույեվո, 1885 թ.): «Աշխատանքի
ազատագրում» խումբը (Ժընեվ, 1883 թ.):
Նրա կողմից մարքսիզմի դադախարների
պրոպագանդը Ռուսաստանում: Նրա պայքա-
րը նարոդնիկության դեմ: «Աշխատանքի
ազատագրում» խմբի ծրագիրը (1884 և
1887 թ.թ.): Նարոդնիկության մասցումնե-
րը, լասալականության ազգեցությունները
և մենշենիզմի սաղմերը «Աշխատանքի
ազատագրում» խմբի ծրագրերում և նրա
զեկավարների (Պեխանով, Ակսելոպէ և ու-
ռերիշներ) աշխատություններում:

Մարքսիստական խմբակներն ու խմբերը

7

Ոռուսաստանում 80-ական թվականներին և
90-ական թվականների սկզբին: Լենինի աշ-
խատանքը Վոլգայում 1887—1893 թվական-
ներին (Կազան, Սամարա):

1884—1894 թվականների ժամանակաշրջը՝
չանի լենինան գնահատությունն իրեւթու-
սաստանի սոցիալ-դեմոկրատական շաբթման
զարգացման սաղմանային ժամանակաշրջանի:

Տ. Լենինի պայքարը հեղափոխական մարք-
սիզմի յնվ պրաեւարական կուսակցության
համար ԳԹ-ական բվականացներին: Նարզի-
կուրյան յնվ լեգալ մարքօիզմի ջախջանումը:
90-ական թվականների արդյունաբերական
վերելքը Ռուսաստանում և բանվորական
շաբթման աճումը: Լենինի գալուստը Պետեր-
բուրգ (1893 թ.):

Լենինյան պայքարը հեղափոխական մարք-
սիզմի համար, պրոլետարիատի հեգեմոնիայի
համար, Ռուսաստանում պրոլետարական
մասսայական հեղափոխական կուսակցու-
թյուն ստեղծելու համար: Լենինյան պայ-
քարը նարոդնիկության դեմ: Նարոդնիկա-
կան թեորիայի ուսակցիոնության, նարոդ-

նիկների կիրառած քաղաքական պայքարի
միջոցների ու մեթոդների մերկացումը և ե-
նինի կողմից: Մարքսիզմի հաղթանակը և
նարոդնիկության գաղափարական լիակա-
տար ջախջանումը: «Լեգալ մարքսիզմի»
հանդես գալը Ռուսաստանում: Ստրուկիյի,
Տուգան—Բարանովսկու և ուրիշների լեգալ
մարքսիզմը իրեւ լիրերալ բուրժուազիայի
վորձ բանվորական շաբթումը յենթարկելու
իր շահերին: Լենինի պայքարը լեգալ մարք-
սիզմի դեմ:

Նարոդնիկության և լեգալ մարքսիզմի
գաղափարական ջախջախումն իրեւ անհրա-
ժեշտ պայման հեղափոխական մարքսիզմի
հաղթանակի և հեղափոխական պրոլետարա-
կան նոր տիպի կուսակցության ստեղ-
ծելու համար: Լենինի աշխատությունները,
«Ի՞նչ են ժողովրդի բարեկամները» և ինչպես
են նրանք կռվում սոցիալ գեմոկրատների
դեմ» (1894 թ.), «Նարոդնիկության անտե-
սական բովանդակությունը և նրա քննա-
դատությունը. պ. Ստրուկիյի գրքում»

(1896 թ.), «Ռուսական սոցիալ դեմոկրատականի խնդիրները» (1897 թ.):

Սըանց վճռական նշանակությունը նարողակության և լեգալ մարքսիզմի դադափարական ջախջախման դործում: Լենինի այս աշխատությունների և նարոդնիկության ու լեգալ մարքսիզմի գեմ Լենինի մզած ամրող պայքարի նշանակությունը պրոլետարիատի համաշխարհային հեղափոխական շարժման համար:

Լենինի պայքարը նեղ, խմբակային պրոպագանդից բանվորների մեջ լայն, մասսայական աղիտացիայի տնօննելու համար: Պետերբուրգի «Բանվոր դասակարգի աղատագրության պայքարի միությունը»—բոլեվիկյան կուսակցության սաղմ: Լենինն իր ու «Միության» ստեղծող: «Միության» գործունեյությունը բանվորական մասսաների մեջ, գործադրության շարժման ղեկավարումը (1895-1897 թ.թ.): Պետերբուրգի «Բանվոր դասակարգի աղատագրության պայքարի միության» բանվորական կազմերը. Շելգունով, Բաբուշկին և ուրիշները:

Լենինի պայքարը համառուսաստանյան բանվորական լրագիր ստեղծելու և կուսակցության առաջին համագումարը հրավիրելու համար: Լենինի ձերբակալումը (1895 թ. դեկտեմբեր): Լենինը ղեկավարում ե բանվորական շարժումը բանտարգելության ըրջանում (1896-1897 թ.թ.): Լենինի աքսորումը (1897 թ.):

Ռուսական սոցիալ-դեմոկրատների աշխատանքն Անդրկովկասում 90-ական թվականների առաջին կեսին: Ստալինի պայքարն Անդրկովկասում (1897-1898 թ.թ.) հեղափոխական մարքսիզմի և պրոլետարիատի հեղափոխական կուսակցություն ստեղծելու համար: Ստալինի պայքարն անդրկովկասյան նացիոնալիստների և լեգալ մարքսիստների դեմ (Ն. Ժորգանիս, Ծերեթելի և ուրիշները): Կազմակերպական և պրոպագանդիստական աշխատանքը բանվորական խմբակներում: Առաջին հեղափոխական սոցիալ-դեմոկրատական խմբերի ստեղծումն Անդրկովկասում ընկեր Ստալինի կողմից:

Սոցիալ-դեմոկրատական կազմակերպու-

թյունների առաջացումը ցարական Ռուսաստանի արդյունաբերական կենտրոններում (Մոսկվա, Իվանովո-Վոլոնենսկ, Կիև, Յա-կատերինոսլավ): Ազգային սոցիալ-գեմոկրա-տական կազմակերպությունների առաջա-ցումը: ՌՍԴԲԿ առաջին համագումարը (Մի-նսկ, 1898թ.) և նրա պատմական նշանա-կությունը: Առաջին համագումարի մանի-ֆեստի և կազմակերպական հարցի վերաբե-րյալ համագումարի վորոշումների հիմնական թերությունները:

II. ՌՍԴԲԿ ՅԵՐԿՐՈՒԴԻ ՀԱՐՄԱԳՈՒՄԱՐԸ ՅԵՎ ԲՈԼՇԵՎԻԿՈՒԹԻ ԶԵՎԱՎԱՐՈՒՄԸ

1. Լենինյան «Խոկրաց»: Եկոնոմիզմի յեվ և ներական նարոդիկական և ուղարկումի ջախ-չափումը: 90-ական թվականների վերջի արդյունաբերական վերելքը: Տնտեսական գործադրուները: ՌՍԴԲԿ վիճակը առաջին համագումարից հետո: Եկոնոմիզմի հրապա-րակ գալը:

Եկոնոմիզմը—միջազգային ոպորտունիզմի

ոռուսաստանյան տարատեսակն եւ (ռուսական բեռնշատայնականություն): Եկոնոմիզմաների որդանները՝ «Ռաբոչեյն դելո» և «Ռաբոչա-յա միսլ»: Կուսկովայի «Կրեղոն»:

Լենինի կուսակցական—թեորիական աշ-խատանքն աքսորավայրում (1897-1900թ.թ.): Լենինը եկոնոմիզմի դեմ մղված պայքարի նախաձեռնող: «Ռուսաստանյան սոցիալ-դե-մոկրատների բողոքը»: (1899): Լենինի վե-րադարձն աքսորից (1900 թ. սկիզբը):

Տնտեսական ճգնաժամը 1900 թվականի սկզբին և բանվորական շարժման վերելքը: տնտեսական գործադրուներից անցումը դե-պի քաղաքական պայքար հնաքնակալության դեմ: Ռուսատվի 1902 թվականի գործադրությունը բաթումի բանվորների քաղաքական ցույցը Ստալինի դեկադարությամբ (1902 թ.):

«Խոկրա» լրագիրը: Լենինը՝ «Խոկրա»-յի կազմակերպիչ և ներշնչող: «Խոկրա»-յի ծրա-գրային, տակտիկական և կազմակերպական գաղափարները: Լենինի և լենինյան «Խո-կրա»-յի պայքարը բուրժուական լիբերալիզ-մի, եկոնոմիզմի և եսերական-նարոդնիկական

տեռորիզմի դեմ: Լենինի «Ի՞նչ անել» աշխատությունը (1902 թ.) և նրա նշանակությունը հեղափոխական բանվորական շարժման թշնամիների դեմ պայքարելիս:

Լենինի պայքարը եկոնոմիստների «տարերայնության թեորիայի» և «ստալիների թեորիայի» դեմ: Լենինն եկոնոմիստների անսկզբունք գլորման մասին դեպի տեռորիզմի ճահճճը: Լենինի պայքարը եսերական-նարոգներական ռեակցիոն տեռորիզմի դեմ:

Լենինի պայքարն ընդգեւ եկոնոմիստների տնայնագործության՝ կազմակերպական հարցերում: Պրոլետարիատի հեղափոխական կուսակցության — նոր տիտի կուսակցության կազմակերպման լենինյան պլանը: Լենինը բանվորների լայն մասսաների հետ կապված պրոֆեսիոնալ հեղափոխականների կադրեր ստեղծելու մասին: Համակուսակցական լրագիրն իրքեւ վճռական ողակ կուսակցություն ստեղծելու համար պայքարելիս:

Ստալինի պայքարն Անդրկովկասում կուսակցության կազմակերպման լենինյան, իրայական պլանի համար:

Եկոնոմիզմի և եսերական — նարոգներական տեռորիզմի ջախջախումը: Լենինի պայքարը կուսակցության Արդ համագումարի նախորյակին Պլեխանովի և Ակսելյովի դեմ ծրագրային և տակտիկական հարցերում: Խակրայի խմբագրության ներսի տարաձայնություններն իրքեւ մի քայլ Արդ համագումարի պլասակուման և բոլշևիզմի ձևավորման ճանապարհին:

Զ. Ա. ՍԴԲԿ Ա համագումարը յեվ բարձրիզմի ձեփափորումը: Ա համագումարի նախապատրաստումն «Խոկրա» յի կողմից: Համագումարի կազմը և համագումարի խմբավորումները: Համագումարի խնդիրները:

Լենինի պայքարը համագումարում բոլշևիզմի ծրագրային, տակտիկական և կազմակերպական սկզբունքների համար: Լենինի կուսակցական ազգային հարցում պրոլետարական դիմական վարելու համար: Գյուղացիության և հողային հարցը Ա համագումարում: Տակտիկայի հարցեր:

Լենինի և խակրայականների մեծամասնությունը:

թյան պայքարը կուսակցության լենինյան
կանոնադրության (§ 1) համար ընդդեմ մար-
տովական — տրոցկիստական կանոնադրու-
թյան: Կենտկոմի և Կ. Պ. (կենտրոնական
որդանի) խմբագրության ընտրությունները:

Պառակտումը II համագումարում: Լե-
նինի և բոլշևիկների պայքարն սպորտու-
նիստների գեմ II համագումարից հետո:
Մենշևիկների (Մարտով, Տրոցկի, Ակսելլով
և այլն) յելույթն ընդդեմ կուսակցության
կենտրոնական որդանների և II համա-
գումարի վորոշումների: Պլեխանովի անցումը
մենշևիկների կողմը: Լենինի դուրս գալը
«Խակրա»-յի խմբագրությունից և «Խակրա»-
յի անցումը մենշևիկների ձեռքը: Տրոցկու
«Մեր քաղաքական խնդիրները» բրոյալը
(1904 թ.) վորպես մենշևիզմի հավատամքը:

II համագումարի վորոշումների և բոլ-
շևիկների դիրքերի պաշտպանությունը տե-
ղական կաղմակերպությունների մեծամաս-
նության կողմից: Բոլշևիկների կենտկոմի
անդամների մի մասի (Կրասին, Գլեբով-Նոս-
կով և ուրիշներ) հաշտողականությունը:

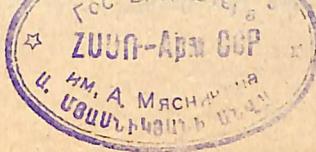
Հաշտողականների բլոկը մենշևիկների հետ:
Լենինի վճռական պայքարը մենշևիկների և
հաշտողականների բլոկի դեմ:

Ստալինն աքսորավայրում (1902-1904-
թ.թ.): Ստալինի փախուստն աքսորից
(1904 թ.) և Ստալինի պայքարն Անդրկով-
կասի կուսակցական կազմակերպություննե-
րի լենինյան բոլշևիկյան գծի համար ընդ-
դեմ մենշևիկների և հաշտողականների:
Ստալինի պայքարն անսարխիստների գեմ:
Անդրկովկասի բոլշևիկյան կազմակերպու-
թյունների ամբացումն ու աճումը:

Լենինի և բոլշևիկների պայքարը կու-
սակցության III համագումար հրավիրե-
լու համար: 22 բոլշևիկների խորհրդակ-
ցությունը: Մեծամասնության կոմիտեների
բյուրոյի կազմակերպումը: Բոլշևիկյան
«Շպերյոյք» լրագրի կազմակերպումը (1904-
թ.): Լենինի պայքարը հաշտողականու-
թյան գեմ «Մեծամասնության կոմիտեների
բյուրոյում»:

II խոտերնացիոնալի վերաբերմանքը
դեպի ՌՍԴԲԿ պառակետումը: Բոլշևիկների

38061-62 (20169)

պայքարը, II ինտերնացիոնալի Ամստերդամի VI կոնգրեսում ընդդեմ ոպղութունիղմի և ցենտրիղմի:

Լենինյան պայքարի միջազգային նշանակությունն ընդդեմ ոպղութունիղմի բանվորական շարժման մեջ 1900-1904 թվականների ժամանակաշրջանում: II համագումարում պառակտման և բոլշևիղմի ձևափորման միջազգային նշանակությունը:

III. ԲՈԼՇԵՎԻԿՆԵՐԻ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ 1905-1907 թ.թ. ՀԵՂԱՓՈԽՈՒԹՅԱՆ ՄԵջ

1- Հեղափոխական շարժումը Ռուսաստանում 1905 թ. հեղափոխության նախորդյակին: 1900-1903 թվականների արդյունաբերական ճգնաժամը: Կապիտալիստների ճնշումը բանվոր դասակարգի վրա: Հեղափոխական հարածուն ճզնաժամը: Բանվորական հարածուն շարժումը: Գյուղացիների յելույթները կալվածատերերի դեմ: Ազգային ազատագրական շայրագավառներում ընդդեմ ցարիղմի:

Ռուս-Ճապոնական պատերազմը: Ցարիզմի պարտությունը Ռուս-Ճապոնական պատերազմում և սրա նշանակությունը հեղափոխության զարգացման համար: Լենինը հեղափոխական պարտվողականության մասին Ռուս-Ճապոնական պատերազմի կապակցությամբ.

Բոլշևիկյան կուսակցությունը հեղափոխության նախապատրաստման գլուխ: Բոլշևիկները բանվորական գործադուների և հարածուն գյուղացիական շարժման գլուխ: Լիբերալ բուրժուազիայի բանկետային զեմուտվոյական կամպանիան և սրա պաշտպանումը մենշեվիկների կողմից:

«Վոստիկանական սոցիալիզմ» իբրև մի փորձ ինքնակալության կողմից, կասեցնելու հեղափոխական բանվորական շարժման զարգացումը: Զուրատովականություն և Գապոնականություն:

1905 թվականի հունվարի 9-ը—հեղափոխության սկիզբը:

Տ. 1905-1907 թվականների հեղափոխության առանձնահատկությունները: Բարեգուա-

կան—կեմոկրատական հետափիոխության պրոց
լետարականի վերտունելու լեռնելուն պլանը:
Հեղափոխության զարգացումը հունվարի
9-ից հետո: Բանվորական մասսաների հե-
ղափոխական վերելքն ամբողջ յերկրում:
Բանվորների հեղափոխական յելույթները.
մայիսինելյան քաղաքական գործադրույները
Բագվում, Իվանովու-Վոլգիսկնսկում և ուրիշ
քաղաքներում: Գյուղացիական յիլույթները
Ուլայի, Տվերի, Սարգսի և Անդրկովկասում, Մերձբալթյան
յերկրում, Լենաստանում:

Դասակարգերի տեղաբաշխումը 1905 թ.
հեղափոխության մեջ: Պրոլետարիատը՝ զբո-
խավոր շարժիչ ույժ, հեղափոխության հե-
գեմոն, նրա դեկավարը: Գյուղացիությունը
պլոտեարիատի գաղնակից բուրժուատ—դեմո-
կրատական հեղափոխության մեջ ինքնա-
կալության դեմ պայքարելիս: Կեղեքված ժո-
ղովուրդները—պլոտեարիատի ոեզերվ հե-
ղափոխության մեջ: Լիբերալ բուրժուազի-
ան ինքնակալության կամակատար: Լիբերալ
բուրժուազիայի փորձերը բանվորական դյու-

ղացիական շարժման վերելքն ոկտագործելու
իր շահերի համար, վորպեսզի զիջումներ
ստանա ինքնակալությունից և մուտք ու-
նենա դեպի իշխանություն՝ կասեցնելով հե-
ղափոխության հետագա զարգացումը:

Բուրժուատ—դեմոկրատական հեղափոխու-
թյունը սոցիալիստականի վերաձելու լենին-
յան: ստալինյան պլանը: Պրոլետարիատի հե-
գեմոնիան իրեն վճռական պայման բուր-
ժուատ—դեմոկրատական հեղափոխության հաղ-
թական յելքի և նրա վերաճումը սոցիա-
լիստական հեղափոխության: Բոլշևիկների
պայքարը բուրժուատ—դեմոկրատական հե-
ղափոխության ծավալման պրոցեսում լիբե-
րալ բուրժուազիային մեկուսացնելու համար:
«Պրոլետարիատի և գյուղացիության հեղա-
փոխական-դեմոկրատական դիկտատուրա»
լոգունգը և նրա նշանակությունը լենինյան-
ստալինյան ստրատեգիական պլանում:

Բոլշևիկների պայքարը հեղափոխության
մեջեկիյան գնահատության դեմ, իրեն
բուրժուազիայի կողմից բուրժուազիայի հա-
մար կատարվող հեղափոխություն, ընդդեմ

հեղափոխության մեջ պրոլետարիատի հեգեմոնիայի մենշեկիցյան բացասաման և գյուղացիության հեղափոխական դերի բացասաման: Բուրժուա - դեմոկրատական հեղափոխության սոցիալիստականի վերաձելու հարաբերակորության բացասումը մենշեկիների կողմից:

Բոլշևիկների պայքարը տրոցկիստական «պերմանենտ» հեղափոխության թեորիայի դեմ իրեն մենշեկմի տարատեսակի, ընդդեմ Տրոցկու կողմից գյուղացիության հեղափոխական դերի մենշեկիցյան բացասաման, ընդդեմ նրա անհավատության պրոլետարիատի ուժերի նկատմամբ, իրեն հեղափոխության հեգեմոնի, ընդդեմ տրոցկիստական անհավատության նույնականացման հիմքին ուժերի հիման վրա, առանց Արևմտյան Յեկատարայի պրոլետարիատի պետական ոժանդակության, հեղափոխության հաղթելու վերաբերմամբ: Տրոցկու «տուանց ցարի, բայց բանվորական կառավարություն» լոգունզի մենշեկիցյան եյությունը: Պրոլետարիատի դիկտատուրայի բացասումը Տրոցկու կողմից:

Յ. Կուսակցության III համագումարը: Կուսակցության III համագումարի նախապատրաստումը բոլշևիկների կողմէց: Մարզային կոնֆերենցիաները նույնականում (1904թ. սեպտեմբեր - հոկտեմբեր): III համագումարի բոլշևիկյան կազմն ու բնույթը: III համագումարի վարողության գինված ապստաբության մասին, հեղափոխական ժամանակակիոր կառավարության մասին, գյուղացիական շարժումը և ցարական նույնականի գաղությաների կեղեցված ժողովուրդների շարժումը զեկավարելու մասին, եսերների և լիբերալ բուրժուազիայի հանդեպ վերաբերմունքի մասին:

Լենինի 1905 թ. աշխատությունները: «Սոցիալ-դեմոկրատիայի յերկու տակարիկան դեմոկրատական հեղափոխության մեջ», «Սոցիալ-դեմոկրատիայի վերաբերմունքի մասին դեպի գյուղացիական շարժումը» և այլն: Ստալինի աշխատությունը՝ «Հարևանությունների կուսակցական տարածայնությունների մասին» (1905 թ.): Սրանց նշանակու-

թյունը պըոլետարիատի համաշխարհային
հեղափոխական շարժման համար:

Ա. Թոլէսվիլյան կուսակցությունը զինված
ապօամբության ձևնապարհին: 1905 թվա-
կանի հեղափոխության հետագա դարձացումը
և բոլշևիկյան կուսակցության ստրատեգի-
այի ու տակտիկայի ճշտության հաստատու-
մը հեղափոխության ընթացքում:

Բոլշևիկների պայքարը սահմանադրական
պատրանքների դեմ—Բոլիգինյան գումայի
ակտիվ բոյկոտի տակտիկան: Բանվորական
մասսաների հեղափոխական յերւյթները
1905 թվականի գարնանն ու ամռանը:

Գյուղացիական շարժման ծավալումը: Հե-
ղափոխական շարժման թափանցումը ցա-
րական բանակը: Ապստամբությունն «Պոտ-
յոմկին» զրահանավի վրա:

«Մոռսական հեղափոխության յուրահատ-
կությունը հենց այն ե, զոր նա իր սոցիա-
լական բովանդակությամբ բաւրժուական—դե-
մոկրատական եր, իսկ պայքարի յեղանակնե-
րով՝ «պրոլետարական» (լենին):

Հնդհանուր քաղաքական դորժադուլը

1905 թ. հոկտեմբերին: 1905 թվի հոկտեմ-
բերի 17-ի մասիփեստը և բուրժուազիայի
վերջնական անցումը հականեղուփության
կողմը: Հոկտեմբերի 17-ի մասիփեստի մեր-
կացումը բոլշևիկների կողմից իբրև ինքնա-
կալության մանյովը հեղափոխության գեմ
պայքարելիս:

Բանվորական պատգամավորների խոր-
հուրդների առաջացումը հեղափոխության
ընթացքում (Պետերբուրգ, Մոսկվա, Իվանովո
Վոզնեսենսկ և ուրիշ քաղաքներ): Խորհուրդ-
ների բոլշևիկյան գնահատությունն իբրև
ապստամբության որգանների և նոր հեղա-
փոխական իշխանության սաղմերի: Բոլե-
վիկների պայքարը մենցևիկների և Տրոցկու
փորձերի դեմ՝ խուրհուրդները սահմանա-
փակելու ինքնավարության որգանների
դերով:

Ստալինի ղեկավար դերը ցարկոմի և
բուրժուազիայի դեմ մղած հեղափոխական
պայքարում՝ Անդրկովկասում: Լենինի գա-
լուստը Մոռսահատան (1905 թ. նոյեմբեր):
Ինքնակալության դեմ վճռական մարտերի

պատրաստումը բոլէի իների կուսակցության կողմից:

Մոսկվայի 1905 թ. գեկտեմբերի 9-18-ի զինված ապստամբությունը — հեղափոխության բարձրագույն կետ: Բանվորների զինված ապստամբությունները յերկրի մյուս կենտրոններում (Խոստով Դոնի քրա, Դոնըսու, Մերձբալթյան յերկիր և այլն): Բոլշևիկյան կուսակցության դեկավար դերն ապստամբության ռազմատեխնիկական և ռազմական մարտական պատրաստությունը կազմակերպելու և զեկավարելու գործում:

Տամմերֆորսի կոնֆերենցիան (1905 թ. գեկտեմբերի 12-17) և նրա վորոշումները: Ստալինի մասնակցությունը կոնֆերենցիայի աշխատանքին:

Մոսկվայի ապստամբության փորձի ու գասերի նշանակությունը Ռուսաստանի և միջազգային պրոլետարիատի համար:

5. Թալչեվիկիների կուսակցությանը 1905 թիվեմբերյան ապստամբությունից հետո: Դեկտեմբերյան ապստամբության պարտությունը և ցարիզմի տեսքը:

Բոլշևիկների պայքարը դեկտեմբերյան պարտության մենցեկյան գնահատության դեմ իրեն հեղափոխության վերջացման: Բոլշևիկների պայքարը մասսաներին զինված ապստամբությանը հետագայում պատրաստելու, հեղափոխության հետագա զարգացման համար: 1906 թ. հեղափոխական իրադրությունները: Գյուղացիական շարժման ծավալումը: Հեղափոխական շարժումը բանակում և նավատորմղում: Ապստամբությունները Սվեարորդում, Կրոնշտադտում, Սևստոպոլում: I Դումայի բոյկոտը բոլշևիկների կողմից և պայքարը կաղեաների հետ բլոկ կնքելու մենցեկյան տակտիկայի դեմ:

Ո-ՄԻԲԿ IV համագումարը (Ստոկհոլմ, 1906 թ. ապրիլ-մայիս): Բոլշևիկների տակտիկական պլատֆորմը միացյալ համագումարին: Ստալինի յելույթը բուրժուական դեմոկրատական հեղափոխության մասին և նրա՝ սոցիալիստական հեղափոխության վերաճելու համար պայքարելու խնդիրների մասին: Պայքար IV համագումարում բոլ-

շեմիկյան ազգաբայլին ծրագրի համար: Ստացինը մենշվակիկյան տակտիկայի մասին IV համագումարում: Բողէսկիկների պայքարը մենշվակիկյան և մենշվակիկյան կենտրոնի դեմ IV համագումարից հետո:

II Դումայի ընտրությունները և բոլշևիկների մասնակցությունն ընտրություններին: Բողդանովի, Կամենեվի և ուրիշների բոլշևիտիստական դիրքը և Լենինի պայքարը բոյկոտիստների դեմ:

Կուսակցության V համագումարը (Լոնդոն, 1907 թ. մայիս): Բոլշևիկների պայքարը համագումարում մենշվակիկների և ցենտրիստների դեմ: «Բանվորական համագումարի» և լայն «բանվորական կուսակցության» մենշվակիկյան գաղափարի մերկացումը բոլշևիկների կողմից: Ստալինը համագումարի արդյունքների լենինյան գնահատության մասին:

1905 թվի հեղափոխության պարտության պատճաներն ու դասերը: 1905-1907 թ. թ. հեղափոխությունների միջազգային նշանակությունը: 1905 թ. հեղափոխությունը — առաջին բուրժուատ-դեմոկրատական հեղափո-

խությունն իմադերավեպմի դարաշրջանում: 1905 թ. հեղափոխությունը — 1917 թ. պրուետարական հեղափոխության գլխավոր փորձ: «Առանց 1905 թ. գլխավոր փորձի անկարելի կիրար 1917 թ. հոկտեմբերյան հեղափոխության հաղթանակը» (Լենին):

VI. ԲՈՂԵՎԻԿԻԿՆԵՐԻ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՈՒՍՏԻՄՅԱՅԻ ԵՎԿ ՀԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ՆԱՐ ՎԵՐԵԼՔԻ ՏԱՐԻՆԵՐԻՆ

1 Կուսակցությունը ռեակցիայի տարիներ (1907—1910 թ.թ.): Ինքնակալության ժամանակավոր հաղթանակը և սկ ռեակցիայի ժամանակաշրջանի սկսումը. 1907 թ. հունիսի 3-ի օրենքը: Ստոլիսինականություն: Կառավարական տեսորը և կապիտալի հարձակումը: Մանր-բուրժուական անկայուն տարրերի հուանալը հեղափոխությունից:

Տեսորը բոլշևիկյան կուսակցության դեմ: Բոլշևիկների պայքարը: անեկալ կուսակցական կազմակերպությունների ամրացման

համար։ Կուսակցության ինքնամաքը ուժը մանը բոլքուական ուղեկիցներից և բոլեկիկների իրենց խակ հիմնական կուսակցական կադրերի պահպանումը։

Պայքարի անլեզալ և լեզալ ձեռքի գուշորդումը անլեզալ կուսակցության զեկավարությամբ։ Բոլշևիկների աշխատանքը լեզալ և կիսալեզալ կազմակերպություններում (արհմիություններում, հիվանդանոցային դրամարկղներում, կոռակերատիվներում և այլն)։ Բոլշևիկների տակտիկան պետական գումայի համար։ Պայքար չխուզված լողունգների համար («յերեք կետերի»-այուներ)։

Պայքար յերկու ճակատում ընդլեմ ուղղուատունի զմի։ Բոլշևիկների պայքարը լիկվիդատության և լիկվիդատորների փարձերի դեմ, վորոնց նպատակն եր—վոչնչացնել անլեզալ կուսակցությունը հարմարվել ինքնակալությանը, ստեղծել «Ստոլիկինյան բանվորական կուսակցություն»։ Լիկվիդատորությունը—մենշերկմի զարգացման հետագա փուլ։ Ենինի և Ստալինի պայքարը տրոցկիդմի դեմ իրեն լիկվիդատորական հիման

վրա գոյացած ցննարիդմի աւարատեսակի։ Ենինի և Ստալինի պայքարը բոլշևիկների շարքերում արտահայտվող ուղղուատունիզմի դեմ։ Ուղղովիզմը—շուռ տված լիկվիդատորականություն։ «Պոլետար»-ի խմբագրության ընդլայնած խորհրդակցության վորոշումը (1909 թ.) ուղղովիստներին կուսակցությունից վտարելու մասին։ Հակաբոլշևիկյան ուղղովիստական «Վակերյող» խմբի ստեղծումը (Բոգդանով, Լունաչարսկի, Պոկրովսկի և ուրիշներ)։

Ենինի պայքարը հաշտվողականների դեմ, վորոնք պնդում եյին, թե հարկավոր ե միատեղ աշխատել լիկվիդատորների, ուղղովիստների և Տրոցկու հետ (Կամենեվ, Զինովյեվ, Բրիգով, Տոմսկի և ուրիշներ)։

Ստալինի պայքարն Անդրկովկասում բոլշևիկյան անլեզալ կուսակցությունը պահպանելու և ամրացնելու համար ընդդեմ լիկվիդատորների և ուղղովիստների։ Ստալինի պայքարն ընդդեմ Անդրկովկասյան հաշտվողականների (Մախարաձե և այլն)։ Բագվի բոլշևիկների կազմակերպությունը

Ստալինի գլխավորությամբ—վորպես ըստ
շեիկյան ամենաաժուր կազմակերպություն-
ներից մեկը: Բոլշևիկների պայքարը բռլի-
վիկյան անլեկալ կազմակերպությունների
պահպանման և ամրացման համար Պետեր-
բուրգում, Ռուբալում և ուրիշ կենտրոններում:

Բոլշևիկների պայքարը ոպորտունիզմի գեմ
II ինտերնացիոնալում: Լենինի յելույթնե-
րը Շառուտգարդի և Կոպենհագենի կոնֆեռ-
ներում ոպորտունիզմի ու ցենտրիզմի գեմ II
Ինտերնացիոնալում: Լենինի պայքարը՝ II
Ինտերնացիոնալում ոպորտունիստների ու
ցենտրիստների հետ պառակտվելու համար:
Բոլշևիկները պաշտպանում են ձախ սոցիալ-
դեմոկրատներին (Ռ. Լուքսեմբուրգ և ու-
րիշ) միաժամանակ քննադատելով նրանց
սիսալները:

Զ. Բոլցեվիկների Կուսակցությունը հեղա-
փոխական նոր վերելիքի գլուխ: Գործադուլ-
ների աճումը և հեղափոխական շարժման
աշխատացումը գյուղացիության շրջանում—
հեղափոխական նոր վերելքի սկիզբ: Լենին-
յի անցքերը (1912 թ.): 1912 թ. մայիս-

միկյան գործադուլը: 1912-1914 թ. թ. գոր-
ծադուների քաղաքական ընույթը:

Պրագայի կոնֆերենցիան (1912 թ. հուն-
վար) և նրա նշանակությունը բոլշևիկյան
կուսակցության պատմության մեջ: Մենա-
վիկների, Տրոցկու, վակերյողականների և այլ
ոպորտունիստների վերջնական վտարումը
կուսակցությունից: Բոլշևիկների կուսակցու-
թյան վաստական ինքնուրույն գոյության
վերածումը նաև նրա ձևական ինքնուրույն
գոյության:

Հակաբոլշևիկյան ոպորտունիստական «ո-
դուստայան բլոկը» (1912 թ.) և II ինտեր-
նացիոնալի լիդերների կողմից նրան ցույց
արված ոգուությունը: Բոլշևիկների պայքա-
րըն ոգոստոսյան բլոկի գեմ և սրա ջախչա-
խումը:

Բոլշևիկյան «Զվեզդա» (1910-1912 թ. թ.)
և «Պրավդա» (1912-1914 թ. թ.) լրագրերը:
Բոլշևիկյան մամուլի լայն տարածումը մաս-
սաների մեջ:

Ստալինի աշխատանքը Պետերբուրգում և
նրա ղեկավար դերը Պետերբուրգի ընդհա-

տակում, Նենինի և Ստալինի պայքարը բոլցեցիյան ծրագրի համար ազգային հարցում: Ստալինի ձերբակալումն ու աքսորումը (1913 թ.): Հեղափոխական վերելքը Ռուսաստանում համաշխարհային պատերազմի նախորյակին: Բարիկադներ Պետերբուրգի փողոցներում 1914 թ. հունիսին Բոլցիկաների կուսակցությունը մասսաների հեղափոխական մոբիլիզացիայի գլուխ:

V. ԲՈԼՅԵՎԻԿՆԵՐԻ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆ ԻՄՊԵՐԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐՁՄԻ ՏԾԻՆԵՐԻՆ

1. Բոլյեվիկների կուսակցությունն իմպերիալիստական պատերազմը բարեկացիականի վերածելու համար պայմանելիս: Համաշխարհային պատերազմի մկառումը (1914 թ. ու գոստով 4. ին): Համաշխարհային պատերազմի պատճառները և նրա իմպերիալիստական բնույթը: Յարիզմի գերը համաշխարհային պատերազմում իրեն ուղերիվ արևմտային պատերազմական էմպերիալիստական պետությունների համար: Ռուսական ցարիզմի

և ռուսական կապիտալիզմի կախյալ գերնարեմայելվողական կապիտալից:

Համաշխարհային պատերազմը և Ա Ինտերնացիոնալի փլուզումը: Ա Ինտերնացիոնալի կուսակցությունների մեծ մասի անցումը սոցիալ-շովինիզմի՝ իրենց ազգային իմպերիալիստական կառավարություններին պաշտպանելու գերբերը: Ռուս մենշևիկների սոցիալ-շովինիզմը (Պեկսանով և ուրիշ): Յենարիզմն Ա Ինտերնացիոնալի կուսակցություններում իրեն մենշևիկյան ուղղացունիզմի տարատեսակ (Կառցիկի, Տրոցկի, և ուրիշ):

Իմպերիալիզմի դարաշրջանի և իմպերիալիստական պատերազմներ հարուցող պատճառների լենինյան վերլուծությունը: Լենինը կապիտալիստական յերկիրների անհամաչափ զարգացման մասին իմպերիալիզմի դարաշրջանում և մի յերկրում սոցիալիզմի հաղթելու հնարավորության մասին (1915 թ.):

Բոլցիկների կուսակցության կենտկոմի մանիֆեստը (1914 թ. նոյեմբեր) և Բեռնի

բոլշևիկյան կոնֆերենցիան (1915 թ. փետրվար) պատերազմի մասին: Բոլշևիկների հիմնական լոգունզները, իմակերխալիստական պատերազմը դարձնել քաղաքացիական պատերազմ, «իբ» կառավարության պարտությունը, վճռական խզում սոցիալ-շովինիզմի ու ցենտրիզմի հետ: Բոլշևիկների անողոք պայքարը մենչևիկյան «ալշտավանողականության» գեմ, Կառուցկու և Տրոցկու ցենտրիստական լոգունզների գեմ («պայքար իւաղաղության համար», վոչ հաղթանակներ, վոչ պարտություններ»): Զարի ուսդիկալները Ա հնտերնացիոնալում (Ռ. Լուքսեմբուրգ, Կ. Լիբելնեխտ, Ռադեկ և ուրիշ.) և նրանց զիբեռն իմակերխալիստական պատերազմի հանդեպ: Պատերազմի, ազգային և այլ հարցերում ձախ ուսդիկալների և Բուխարինի կիսացենտրիստական սխալների քննազատությունը Լենինի կողմէց: Լենինի պայքարը Զինովյեվի հաշտովական զիբեռի գեմ դեպի Ռ. Լուքսեմբուրգի և Բուխարինի սխալները:

Բոլշևիկների պայքարը համաշխարհյան

պատերազմի տարիներին III ինտերնացիոնալ ստեղծելու համար: Ցիմմերվալդ (1915 թ.) և Կինտալ (1916 թ.): Բոլշևիկների պայքարը ձախ Ցիմմերվալդյան ներսի կիսացենտրիստական տարրերի գեմ: Բոլշևիզմը միակ գաղափարական բազան և նոր Կոմունիստական ինտերնացիոնալ ստեղծելու համար:

2. Ռուսաստանի բոլուսկիլյան կազմակերպությունների պայքարը պատերազմի ժամանակ: Ցարական կառավարության և բուրժուազիայի սիացյալ տեսորն ընդդեմ բանվորական մասսաների և ընդդեմ բոլշևիկների: Ռուսաստանի բոլշևիկյան կազմակերպությունների հակաիմակերխալիստական հեղափոխական դիրքը: Ռուսաստանի բոլշևիկների պայքարն ընդդեմ սոցիալ-շովինիզմի և նրա ցենտրիստական տարատեսակի (կաղմ. Կոմ., Զինեհձե, Տրոցկի): Ստալինի պայքարը Լենինյան լոգունզների համար ընդդեմ ուղորտունիստների:

Ռուսաստանի բոլշևիկյան կուսակցական կազմակերպությունների ամրացումը: Բոլշևիկյան կուսակցական կազմակերպություն-

ների կոնֆերենցիան (1914 թ. նոյեմբեր
Ողյորկի): Թումայի Փրակցիան, նրա դերը,
աշխատանքը և գատավարությունը (փետր
վար 1915 թ.): Կամինենի կապիտուլյանտա-
կան գիրքը գատավարության ժամանակ:

Կենտկսմի բյուրոյի գործունեյությունը,
բոլշևիկների տեղական կազմակերպություն-
ների աշխատանքի ղեկավարումը, աշխա-
տանքը մասսաների մեջ (անլիգալ գրակա-
նության հրատարակում, աշխատանքը լեզար
կազմակերպություններում, գանձարկունե-
րում, կոռպերատիվներում և այլն): Բոլշևիկ-
ների աշխատանքը բանակում, ռազմագերի
զինվորների մեջ: Ազգատամբություն միջին
Ասիայում 1915-1916 թ. թ.:

Բոլշևիկների պայքարը պաշտպանողական-
ների շարելկրեխերական քաղաքականու-
թյան դեմ: Կամպանիա ռազմարդյունաբերա-
կան կոմիտեների գետ բանվորների կողմից
բոյկոտ կազմակերպելու համար: Բոլշևիկնե-
րը ղեկավարում են պրոլետարիատի հարա-
ճուն գործադուլային պայքարն ու մասսա-

ների, զինվորների, գյուղացիների աճող դըժ-
գոհությունը:

Բոլշևիկների պայքարը յերկու ճակատում:
աջ (Կամենեվ) և «ձախ» (Բուխարին, Պյա-
տակով) ոպտրտունիստների ղեմ: Պայքար
նրանց վերաբերմամբ հաշտվողականնե-
րի դեմ (Զինովյեվ): Համաշխարհային պա-
տերազմի ժամանակաշրջանի բոլշևիկյան
պայքարի փորձի նշանակությունը համաշ-
խարհային կոմունիստական շարժման հա-
մար:

VI. ԲՈԼՇԵՎԻԿՆԵՐԻ ԿՈԽԱՑՅՈՒԹՅՈՒՆԸ ԳՐԱԼԵՏԱԲԻՍԻ ԴԻՎԱՑՅՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆՎԱՐՄԸ ԾՐՁԱՆԱԽՄ

Ա. ԲՈՒՐՃՈՒԱ-ԴԵԿՈՐԱՑԱԿԱՆ ՀԵՂԱՓՈԽՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՂԹԱԿԱԸ: ԲՈԼՇԵՎԻԿՆԵՐԻ ՊԱՅՔԱՐՆ ԱԲՈՅԴ
ԻՇԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԽՈՐՃՈՒՐԴՆԵՐԻՆ ԱՆՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

1. Բոլոնիլիկների կուսակցությունն ինքնա-
կալուրյունը ռապալող մասսաների գլուխ:
Ցարիզմի պարտությունը պատերազմում:
Կառավարող կլիկի քայքայումը: Տրանս-
պորտի քայքայումը և պարենային դժվա-

բություններ: Մասսաների դժգոհության աճումը և կառավարական տեսողը: Յերկու դավադրություն աճող հեղափոխության դեմ:
1) աղնվականական-բուրժուական վերնախավերի և 2) ճորտատիրական կլիկի: Հեղափոխական յելույթների ծավալումն ինքնակալության դեմ 1916 թ. վերջին—1917 թ. սկզբին: Գործադրությին շարժումը: Բոլշևիկները մասսաների գլուխ: Բոլշևիկները մասսաներին նախապատրաստում են ցարիզմի դեմ զինված ապստամբելու համար:

Բոլշևիկների Պետրոգրադի կոմիտեյի աշխատանքը բանվորների ու զինվորների մեջ: Բոլշևիկների կողմից ցույցի կազմակերպումը բանվորներ որը՝ փետրվարի 23-ին (մարտի 8-ին): Փետրվարի 25-ի (մարտի 10-ի) ընդհանուր գործադրություն: Բոլշևիկների Պետրոգրադի կոմիտեյի անդամների ձերբակալումը և զեկավարության անցումը բոլշևիկների վերորդի ռայկոմին: Բոլշևիկների կենտկոմի բյուրոյի մանիֆեստի հրատարակումը փետրվարի 26-ին (մարտի 11-ին): Վորը կոչ ե անում ինքնակալությունը զինված տա-

պալել: Բոլշևիկների պայքարն ընդհանությորթագուլը ապստամբության վերաճելու համար:

Պետերբուրգի բանվորների ապստամբությունը: Զորքի անցումն ապստամբ պղոկետարիատի կողմը: Յարիզմի լիակատար պարտությունը, ինքնակալության տապալումը բանվորների և զինվորական շինել հազար գյուղացիների ձեռքով, բոլշևիկների կուսակցության գլխավորությամբ: Բոլշևիկյան իմպերիալիստական պատերազմը քաղաքացիականի վերածելու լողունգի իրականացման սկզբը:

2. Յերկիսատնուրյուն յել բոլեսվիկների պայքարը ժամանակավար կառավարության դեմ: Փետրվարյան հեղափոխության բուրժուացիկմոկրատական բնույթը: Փետրվարյան հեղափոխության շարժիչ ուժերը—պրոլետարիատ և գյուղացիություն: Պրոլետարիատը—հեղափոխության հեգեմոն:

Բանվորների և զինվորների պատգամավորական խորհրդի ստեղծումը Պետրոգրադում (մարտի 12):

Խորհուրդների ստեղծումը դավառներում:
Բանվորների և զինվորների պատգամավորաւ-
կան խորհուրդները — բանվորների և գյու-
ղացիների հեղափոխական-դեմոկրատական
դիկտատուրայի որդաններ:

Ժամանակավոր կառավարության-խմբերու-
ի խստական բուրժուազիայի դիկտատուրա-
րայի որդանի — կազմակերպումը (մարտի
15): Յերկիշխանություն — վետրվարյան հե-
ղափոխության հիմնական յուրահատկությու-
նը:

Մասսաների «բարեխիղճ պաշտպանողա-
կանությունը» և որպա ոգտագործումը մենշե-
վիկների ու եսերների կողմից ընդդեմ հե-
ղափոխության: Մենշևիկյան-եսերական մե-
ծամասնությունը խորհուրդներում հեղափո-
խության սկզբին:

Ստալինի վերադարձն աքսորավայրից
(մարտի վերջը): Բոլշևիկների պայքարն
Ստալինի զեկավարությամբ ընդդեմ մենշե-
վիկների ու եսերների դավաճանական քա-
ղաքականության, ընդդեմ ժամանակավոր
կառավարության և հոգուտ խմբերի հալիստա-

կան պատերազմը դադարեցնելու: Պայքար
ընդդեմ աջերի կողմից (Կամենեվ) կուսակ-
ցության գծի ոպրատունիստական աղավա-
ղումների: Կուսակցական խորհրդակցությու-
նը 1917 թ. մարտին: Վոյտինսկի Սկրուկի
մենշևիկող խմբի վտարումը կուսակցությու-
նից:

Լենինի գալուստն արտասահմանից (ապօ-
բիլի 3-ին): Լենինի ապրիլյան թեղիսները —
անցման պլան «հեղափոխության առաջին
փուլից», վոր պրոլետարիատի անբավարար
գիտակցության և կազմակերպվածության
հնաւեանքով իշխանությունը տվեց բուրժու-
ագիայն, դեպի նրա յերկրագդ փուլը, վորն
իշխանությունը պետք է տա պրոլետարիա-
տի և գյուղացիության ամենաչքավոր խա-
վերի ձեռքը»: Բոլշևիկների կուսակցության
ապրիլյան կոնֆերենցիան և նրա պատմա-
կան նշանակությունը: Լենինի ապրիլյան
թեղիսները և կոնֆերենցիայի վորոշումներն
իրեւ բոլշվիկների կուսակցության ստրա-
տեգիայի և տակտիկայի արտահայտության
հեղափոխության առաջին փուլից յերկրու-

դին անցնելիս: Բուրժուա-դեմոկրատական
հեղափոխության սոցիալիստականի վերա-
ձելու լինինյան ստրատեգիական պլանի
միասնությունն 1905 և 1917 թվականներին:
Բոլշևիկների պայքարը կամենելի և միկովի
կիսամենշևիկյան դիրքի դեմ: Բոլշևիկների
պայքարը «ձախերի» դեմ (Բողդարե):

«Ամբողջ իշխանությունը խորհուրդներին»,
«Վոչ մի ոժանդակություն ժամանակավոր
կառավարությանը»: «Ամբողջ իշխանությու-
նը խորհուրդներին» լոգունդի նշանակու-
թյունն այս ժամանակաշրջանում: Բոլշևիկյան
աշխատանքի ծավալումը բանվորական և
զինվորական մասսաների մեջ, պայքար մաս-
սաներին համաձայնողական կուսակցու-
թյուններից կորելու և նրանց իր կողմը
գրավելու համար:

Ժամանակավոր կառավարության իմպեր-
իալիստական քաղաքականությունը և այս
քաղաքականության մերկացումը բոլշևիկ-
ների կողմից: Մասսաների վստահության
կորուսը ժամանակավոր կառավարության

հանդեպ և նրա առաջին ճշնաժամը (Միլյու-
կովի և Գուչկովի դուրս գալը կառավարու-
թյունից), Մենշևիկներն ու եսերներն իմ-
պերիալիստական ժամանակավոր կառավար-
ության գործակիցներ: Ժամանակավոր կո-
ալիցիոն կառավարության կազմվելը և մեն-
շևիկների ու եսերների մուտքը նրա մեջ:
Բոլշևիկյան կուսակցության գործունեյու-
թյունը: Բոլշևիկները մերկացնում են մենշև-
իկների ու եսերների բացահայտ անցումը
դեպի բուրժուազիայի հետ դաշինքի կնքելը:
Բոլշևիկների ազգեցության ուժեղացումը
մասսաների վրա: Ազրիլյան ցույցը (ապրի-
լի 20-ին): Հունիսյան ցույցը (հունիսի
18-ին): Խորհուրդների համառուսաստանյան
առաջին համագումարը (1917 թ. հունիս):

Լինինի և բոլշևիկյան կուսակցության
պայքարը III ինտերնացիոնալ ստեղծելու
համար: Բոլշևիկները հրաժարվում են
մասնակցելու II ինտերնացիոնալի կուսակ-
ցությունների Ստոկհոլմի կոնֆերանսին:
Կամենելի և Զինովյեվի հակակուսակցա-
կան դիրքն այս հարցում:

Բ. ՊՐՈԼԵՏԱՐԱԿԱՆ ՀԵՂԱՓՈԽՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԱՍՏՈՒ-
ՄԸ ԲՈԼՇԵՎԻԿՑԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ: ՊՐՈԼԵ-
ՏԱՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԵՂԱՓՈԽՈՒԹՅԱՆ ՀԱՂԹԱՎԱԿԸ

1. Բոլեվիկների կուսակցությունը հոգիու-
յան ուերից հետո: Հուլիսյան ցույցը մայրա-
քաղաքում: Ժամանակավոր կառավարության
կողմից, մենշևիկների ու եսերների ուղղակի
մասնակցությամբ, ցույցարար բանվորների
ու գյուղացիների գնդակահարումը: Հուլիսի
3-5-ի անցքերը և յերկիշխանության վերջը:
Իշխանության անցումը հականեղափոխու-
թյան ձեռքը: Մենշևիկների ու եսերների
վերջնական անցումը հականեղափոխության
կողմը: Տեսորը բոլեկիկների դեմ: Բոլցիկ-
ների կուսակցությունը կիսալեզակ դրու-
թյան մեջ: Լենինն ընդհատակում: «Ամբողջ
իշխանությունը խորհուրդներին» լողունգի
ժամանակավոր հանումը բոլցիկների կող-
մից:

Բոլցիկյան կուսակցության VI համագու-
մարը (1917 թ. ոպոստոս): Կուրս դեպի զին-
ված ապստամբության անմիջական նախա-
պատրաստում: Մտալինը—համագումարի ան-

միջական դեկավար: Պայքար յերկու ճակա-
տում համագումարում: Կամենսեվի աջ-ոպղոր-
տունիստական տատանումների դատապար-
տումը համագումարի կողմից: Մտալինի յե-
լույթն ի պաշտպանություն մի յերկում
սոցիալիզմ կառուցելու հնարավորության
լենինյան թեորիայի: VI համագումարի
նշանակությունը բոլցիկմի պատմության
մեջ: «Միջուայոնականների» մուտքը բոլցե-
վիկյան կուսակցության մեջ Տբոցկու գլխա-
վորությամբ:

Բուրժուապիտիայի փորձերը ձնշելու հեղա-
փոխությունը: Մոսկվայի պետական խոր-
հըրդակցությունը: Մոսկվայի բանվորների
ընդհանուր գործադուլը բոլցիկների զեկա-
վարությամբ (ոգոստոսի 12-ին): Կունիո-
վականություն: Բոլցիկները կազմակեր-
պում են բանվորներին և զինվորներին,
կոռնիլովականության հականարդած տալու
համար: Կոռնիլովականության ջախջախումը:
Կերենսկու և կերենսկիականության հակա-
նեղափոխաթյան դերի մերկացումը բոլցիկ-
ների կողմից:

Հեղափոխական ճգնաժամի սրումը և մաս-
սաների մոքիլիզացիան բոլշևիկյան լոզունդ-
ների շուրջը: Պետրոպավագի, Մոսկվայի և
յերկրի ուրիշ խոշորագույն կենարունների
խորհուրդների բոլշևիկացումը 1917 թվակա-
նի սեպտեմբեր - հոկտեմբերին Գործարա-
նային կոմիտեների և արհմիությունների
նվաճումը բոլշևիկյան կուսակցության կող-
մից:

«Ամբողջ իշխանությունը խորհուրդներին»
լողունդը և նրա նշանակությունը կոռնի-
լովականությունից հետո յեկող ըրջանում,
իբրև մի լոգունդի, վոր նշանակում և «Հե-
ղափոխության ուղղակի մուտեցումը պրոլե-
տարիատի դիմուտուրային ազստամբու-
թյան միջոցով»:

2. Թուենիկների կուսակցությունը պրո-
լետարական մեծ հեղափոխուրյան մեջ: Բան-
վորական գործադուների ալիքը, գյուղա-
ցիական շարժման դարդացումը հողի գրավ-
ման համար, ազգային-աղատագրական շարժ-
ման ծավալումը ծայրագավառներում 1917 թ.

սեպտեմբեր - հոկտեմբերին: Բանակի բոլշևի-
կացումը:

Կերենսկու մենշևիկյան-եսերական կառա-
վարությունը — հականեղափոխական բուր-
ժուական դիկայատուրայի պաշտպան: Դե-
մոկրատական խորհրդակցությունը և Նա-
խապարլամենտը — հականեղափոխության ու-
ժակներ: Նրանց իսկական դերի մերկացումը
բոլշևիկների կողմից: Նախապարլամենտի
բոյկոտումը: Կամենեվի ոպորտունիստական
դիքը Դեմոկրատական խորհրդակցության
և Նախապարլամենտի վերաբերմամբ:

Ապստամբության մանրամասն պլանի մշա-
կումը բոլշևիկյան կուսակցության կենտկո-
մի կողմից: Լենինի նամակներն ապստամ-
բության մասին: Հոկտեմբերի 16 (29)-ին
ուղմանեղափոխական կենտրոնի ստեղծումն
ապստամբությունը՝ դեկավարելու համար
(«Հնդյակ» Ստալինի գլխավորությամբ):
«Հնդյակի» ձուլումը Պետրոգրադի ուղմանե-
ղափոխական կոմիտեյի հետ: Վերջինիս դերն
ապստամբությունը դեկավարելու և կատա-
րելու գործում:

Հականեղափոխության ուժերի քաշումը՝
հավաքումը Ժամանակավոր կառավարու-
թյան և Կերենսկու կողմից: Կենտկոմի հոկ-
տեմբերի 10 (23)-ի և 16(29)-ի բանաձեռ
զինված ապատամբության վերաբերյալ: Կա-
մենեվի և Զինովյեվի շարեյը կը կատար-
զինված ապատամբության շրջանում և իշխա-
նությունը գրավելու մոմենտին: Շարեյի-
բրենեների դավաճանական յելույթի գործ-
նական վնասը: Տրոցկու յելույթը այն առա-
ջարկով, թե պետք ե յելույթները հետա-
ձգել մինչև խորհուրդների Ահամագումարը:
Այս առաջարկի դավաճանական բնույթը:

Հոկտեմբերի 25-ի զինված ապատամբու-
թյունը Պետրոգրադում: Լենինը և Ստա-
լինը անմիջականորեն դեկավարում են ա-
պատամբությունը: Զմեռային պալատի գրա-
վումը և Ժամանակավոր կառավարության
ձերբակալումը: Խորհուրդների Ահամագու-
մարի բացումը: Կերենսկու փախուստը: Խոր-
հուրդների Ահամագումարի կողմից դեկ-
տեների ընդունումը հողի, խաղաղության,
բանվորական վերահսկողության մասին: Ժո-

ղովարդական կոմիսարների խորհրդի կազմա-
կերպումը: Հոկտեմբերյան ապստամբության
ընթացքը Մոսկվայում:

Պրոլետարական մեծ հեղափոխությունը—
սոցիալիստական հեղափոխություն, վոր
հընթացս ավարտեց բուրժուազեմբեռկրատա-
կան հեղափոխության ինդիրների կատա-
րումը: Պրոլետարիատն ու ամսնաչքավոր
գյուղացիությունը—պրոլետարական հեղա-
փոխության շարժիչ ուժեր: Միջակ գյու-
ղացիության չեղոքացումը: Հոկտեմբերյան
սոցիալիստական Մեծ հեղափոխությունն
իրեն համաշխարհային իմպերիալիզմի ամեն-
աթույլ ողակի պատումը, իրեն համաշ-
խարհային հեղափոխության սկիզբ և նա-
խադրյալ:

VII. ԲՈՂԵՎԻԿՆԵՐԻ ԿՈՒՍԵԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԳՐԱԼԵՏԱՐԻՄԸ ԴԻԿԵՆԸՈՒԲԸԸ ԵԹԱԳԻՆ ԾՐՉԱՆԱԽՄ

1. Բողեվիկների պայմանը պրոլետարական
դիկտուրայի պահպանման յեվ ամրացման
համար երա գոյարյան առաջին օրքանում:

Պրոլետարական Մեծ հեղափոխության հաղթական յերթը՝ ամբողջ յերկրում իշխանության անցումը խորհուրդներին։ Խորհրդային իշխանության առաջին գերեհումները. խաղաղության մասին, հողի մասին, բանվորական վերահսկողության մասին։ Աշխատավոր և շահագործված ժողովրդի իրավունքների դեկլարացիան։ Դադանի դաշնագրերի հրապարակումը։

Լենինի պայքարն աջ ոպորտունիստների (Զինովյեվ, Կամենեվ, Ռիկով և ուրիշ.) կապիտուլյանտության և զավաճանության դեմ։ Աջերի բանակցությունները բոլոր «սոցիալիստական կուսակցություններից» կառավարություն կազմելու մասին Վիկտերի (Յերկարթուղայինների համառուսաստանյան գործադիր կոմիտեյի) հետ միատեղ, իբրև ուղղակի գործակցություն մենշևիկներին ու եսերներին՝ պրոլետարիատի գիտատուրան վերացնելու և բուրժուական դեմոկրատիայի հասարակակարգին վերադառնալու ձըգտում։ Աջ ոպորտունիստների կապիտուլյանտության դատապարտումը բոլշևիկյան

կուսակցության կենտկոմի կողմից։ Զինովյեվի, Կամենեվի, Ռիկովի և ուրիշների կապիտուլյանտության արմատները. Հոկտեմբերյան պրոլետարական հեղափոխության սոցիալիստական բնույթի բացասումը, մի յերկրում սոցիալիզմի հաղթության հնարավորության բացասումը։ Աջերի դասալքությունը պատասխանատու դիբքերից։ Աջ ոպորտունիվմի լիդերների հեռացումը կենտկոմի կազմից և նրանց հեռացումը խորհրդային պատասխանատու պաշտոններից։

Բոլշևիկների կուսակցության ժամանակավոր բլոկի բնույթն ու եյությունը ձախ եսերների հետ Հոկտեմբերին և պրոլետարիատի գիտատուրայի առաջին շրջանում։ Մենչեկիկների, եսերների, կադետների, ցարական գեներալների հականեղափոխական յելույթները խորհրդային իշխանության դեմ նրա գոյության առաջին որերին (Սավինկովի, Կրասնովի, Կալեկինի, Դուխոնինի և ուրիշ. յելույթների ջախջախումը։ Մենչեկիկներն ու եսերները — սաբուտաժի կազմակերպիչներ։

ՀԱՀ (ՎԿ) կաղմակերպումը հականեղափոխության և սարուտաժի դեմ պայքարելու համար,

Սահմանադիր ժողովի ցրումը խորհուրդների ԱՀ համագումարի հրավիրումը:

2. Թուշեվիկների կուսակցության պայքարն իմպերիալիստական պատերազմից հեղափոխականության դուրս գալու համար: Գերմանական իմպերիալիստների սպառնալիքը հարձակման դիմելու յերիտասարդ և չամբապնդված Խորհրդային հանրապետության վրա: Լենինի և Բոլեկիյան կուսակցության պայքարը հաշտություն կնքելու համար: Հաշտությունն իբրև ժամանակավոր դադար Խորհրդային հանրապետության ամրացման յերկրի, պաշտպանության ամրացման համար:

«Զախ» կոմունիստների (Բուխարին, Պյատակով և ուրիշ.) յելույթը հաշտություն կնքելու դեմ: «Զախ» կոմունիստների մերձեցումը ձախ եներների հետ բոլեկիների կուսակցության և լենինի դեմ պայքարելիս: Տրոցկու պայքարը հաշտություն կընքելու լենինյան գծի դեմ: Տրոցկիստական

«Վոչ խաղաղություն, վոչ պատերազմ» լուգունգը: Տրոցկու բրկը «Ճախ» կոմունիստաների հետ բոլեկիների կուսակցության և լենինի դեմ: «Ճախ» կոմունիստների և Տրոցկու վարքի հականեղափոխական, դավաճանական բնույթը Բրեստի որերին: «Ճախ» կոմունիստների և տրոցկիստների վարքը Բրեստի ժամանակաշրջանում իրեք նրանց անհավատության արտահայտություն մի յերկում սոցիալիզմի հաղթության հնարարավորության նկատմամբ, պրոլետարիատի ուժերին չհավատալու, գյուղացիությանն արհամարելու արտահայտություն:

Հաշտություն կնքելու վերաբերյալ լենինի և Ստալինի ցուցումների խախտումը Տրոցկու կողմից: Հաշտության բանակցությունների խափանումը գերմանական իմպերիալիստների կողմից: Ռազմական հարձակում Ուկրաինայի, Բելուստիայի, Կովկասի վրա:

Բոլեկիյան կուսակցության հաղթանակը «Ճախերի» և տրոցկիստների դեմ պայքարելիս: Բրեստի հաշտության կնքումը: Բոլ-

շեխիների կուսակցության VII համագումարը
(1918 թ. մարտ) և նրա կողմից Բրեստի
հաշտության հաստատումը: Հեղափոխու-
թյունը Դերմանիայում (1918 թ. նոյեմբեր)
և Բրեստի հաշտության վերացումը:
Կուսակցության վերանվանումը VII համա-
գումարում:

3. Թուեվլիկների կուսակցությաւնն առա-
ջին դադարի որեւին: Սոցիալիստական շի-
նարարության լենինյան պլանը (1918 թ.):
«Զախ» կոմունիստների (Բուլարինի և ուրիշ.)
մանր-բուրժուական պլատֆորմը սոցիալիս-
տական շինարարության հարցում և լենինի
պայքարը նրա գեմ:

Բոլշևիկների պայքարը սոցիալիստական
հեղափոխությունը զյուղում խորացնելու հա-
մար: «Պայքարը հացի համար-պայքար սո-
ցիալիզմի համար»: Զքավորության կոմի-
տեների ստեղծումը, նրանց կոչումն ու խա-
ղացած գերը գյուղի սոցիալիստական հե-
ղափոխության զարգացման մեջ: Սոցիա-
լիստական խոշոր արտադրություն ստեղ-

ծելու առաջին քայլերը գյուղատնտեսու-
թյան մեջ:

Սոցիալիստական շինարարության լենին-
յալ պլանի և սոցիալիստական շինարարու-
թյան առաջին քայլերի պատմական նշա-
նակությունը պրոլետարիատի դեկտատու-
րայի առաջին ըրջանում (1918 թ.):

VIII. ԲԱԼԵՎԼԻԿՆԵՐԻ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՔԱՂԵՐՑԵՑԻԿԱՆ ՊԱՏԵՐԾՈՒՄԻ ՏԱՐԻՆԵՐԻՆ

1. Քաղաքացիական պատերազի յեվ ինտեր-
վեցիայի սկիզբը (1918 թ. ամառ): Դադարի
խափանումը: Կուլակեներական ապստամ-
բություններ Պովոլյայում, սպիտակ չե-
խոսլավակների ապստամբությունը, սպի-
տակ գվարդիական խոռվություններ Յա-
րոսլավլում, Ռիբինսկում, Ճախեսերական հա-
կանեղափոխական խոռվություն Մոսկվայում,
անգլիական գորքի ափ հանումը Մուրմանս-
կում, ճապոնականը՝ Վլադիվոտոկում և այլն:
Մենշևիկները, եսերները, դաշնակները ու կ-
րաինական ադրայնականները՝ բուրժուա-

կալվածատիրական հականեղափոխության և
ինտերվենցիայի ռւդղակի գործակալները:
Սպիտակ գվարդիական-հսկերական տեսող
բոլշևիկների դեմ: Մահափորձեր Լենինի
դեմ և նրա վերավորումը (1918 թ. ուսու-
տոս):

Խորհրդային Ռուսաստանը — սազմական
ճամբար: Բոլշևիկների կուսակցությունը պրո-
լետարական պետության պաշտպանության
դլուխ: Կանոնավոր կարմիր բանակի ստեղ-
ծումը: Ռազմական կոմիսարների և քաղ-
բաժինների ինստիտուտի ստեղծումը: Պայ-
քար հականեղափոխության դեմ թիկուն-
քում: Մասսայական կարմիր տեսող:

Ռազմաճակատների հաղթանակները (1918
թ. վերջը—1919 թ. սկիզբը): Խորհրդային
իշխանության յերկրորդ հաղթական յերթը:

2. Թուշեվիկների կասակցությունն Ան-
տանի առաջին յեվ յերկրորդ արշավանի
դեմ պայմանագիր: Կոլչակ: Կոլչակի նկատ-
մամբ հաղթանակի կազմակերպումը բոլշևիկ-
ների կուսակցության կողմից: Կոլչակովյան
հարձակման վտանգի թերագնահատումը

Տրոցկու կողմից: Տրոցկու պլանի մերժումը
և Կոլչակի ջախջախումը:
Կուսակցության VIII համագումարը (1919
թ. մարտ): Կուսակցական նոր ծրագրի
ընդունումը: Լենինի պայքարն ընդդեմ Բու-
խարինի և Պյատակովի ոպորտունիստական
սխաների ծրագրի թեորիական մասի հար-
ցում և աղքային հարցում (ազգերի ինքնո-
րոշման իրավունքը): Ռազմական հարցը
VIII համագումարում:

VIII համագումարը գեղի միջակ զյուղա-
ցիությունը ունենալիք վերաբերմունքի մա-
սին: Միջակին չեղոքացնելու քաղաքակա-
նությունից անցումը գեղի նրա հետ դաշ-
նակցելը: VIII համագումարի՝ միջակ զյու-
ղացիության հարցի վերաբերյալ վորոշման
նշանակությունը քաղաքացիական պատե-
րազմում հաղթանակն ապահովելու հա-
մար:

III Կոմունիստական ինտերնացիոնալի
սահմանադիր կոնգրեսի նախապատրաստու-
մը Լենինի ղեկավարությամբ: I կոնգրեսը
(1919 թ. մարտ): I կոնգրեսի ծրագրային

և տակտիկական հիմնական գրույթները:
Լենինի թեզիսները բուրժուական և պրոլետարական դեմոկրատիայի մասին:

Անտանտի յերկրորդ արշավանքը (1919 թ., վերջը): Դենիկինի և Յուդենիչի հարձակումը: Տրոցկու պլանի մերժումը և նրա հեռացումը Կարմիր բանակի գործողությունները դեկավարելուց: Դենիկինի ջախջախաման ստալինյան պլանը և նրա իրականացումը Կարմիր բանակի կողմից: Բուլյոննու հեծյալ բանակի ստեղծումը: Դենիկինի ջախջախումը: Պայքար Պետրոգրադի համար և Ստալինի գերը Յուդենիչի ջախջախման գործում:

Ռազմական կոմունիզմը — կուսակցության տնտեսական քաղաքականությունը քաղաքացիական պատերազմի տարիներին: Արդյունաբերության մորթիվացիան պատերազմի կարիքների համար: Պարենմանաշրում: Կոմինիսերնի ծրագիրը ռազմական կոմունիզմի քաղաքականության մասին: Յերկաթյա կարգապահություն կուսակցության մեջ, խստագույն կնտրոնացում, կո-

մունխսանիբի մորթիվացիա և փոխադրում, հաստուել նշանակման զորամասերի կազմակերպում:

Յ. Թուշեվիկինը՝ կուսակցությունն Անտանտի յերրորդ արշավանքի դեմ պայքարելիս ինք բաղամացիական պատերազմի հաղթական վախճանմանը: Ժամանակավոր դադար Դենիկինին ջախջախելուց հետո (1920 թ. սկիզբը): Պայքարը տնտեսական քայլայման դեմ:

Կուսակցության IX համագումարը (1920 թ. ապրիլ) և Ուկ(բ)կ IX կոնֆերենցիան (1920 թ. սեպտեմբեր): Վորոշովիները տնտեսական հարցերի և կուսշնաբարության խնդիրների մասին: Յերկրի ելեկտրիֆիկացման լենինյան պլանը: Ստալինը ԳԱԵԼՐՈ-յի և տնտեսության վերականգնման տրոցկիստական «պլանի» մասին: Կուսակցության պայքարը «գեմոկրատական ցենտրալիզմի» խմբի դեմ (Սապրոնով, Ասինսկի և ուրիշ.) միանձնյա դեկավարության, պրոլետարական պետականության կենտրոնացված ապարատի, կուսակցության և խորհուրդների փոխհարաբերության, կուսակցական դեկավարու-

թյան մեթոդների վերաբերյալ հարցեւ-
րում:

Կոմինտերնի Ա կոնգրեսը: Ազգարային,
ազգային և գաղութային հարցերը կոնգրե-
սում: Բոլշևիզմի պատմական փորձը Ա կոնգ-
րեսի ստրատեգիական, տակտիկական և
կազմակերպական վորոշումներում: Լենինի
«Ձախության» մանկական հիվանդությունը
կոմունիզմի մեջ՝ աշխատությունը և սրա
նշանակությունը Կոմինտերնի յեղայրական
կուսակցությունների համար:

Անտանտի յերրորդ արշավանքը պրոլե-
տարական պետության դեմ—սպիտակ լե-
ներ և Վրանդել: Բոլշևիկների կուսակցու-
թյունը սպիտակ լեներին հակառարված
կազմակերպելու գործում: Միջադային պրո-
լետարիատի պայքարը պանական Լենաս-
տանին ուսկմական հանդերձանք ուղարկելու
դեմ: Սպիտակ լեների դեմ մզվող պատերազ-
մի վերջը: Վրանգելի ջարջախման դեկա-
վարումը կուսակցության կողմից:

Բոլշևիկների կուսակցությունը — պրոլե-
տարական դեկտատուրայի հաղթանակի

առաջնորդն ու կազմակերպիչը քաղաքա-
ցիական պատերազմում: Լենինի և Ստալինի
դերը Կարմիր բանակի ղեկավարման մեջ և
խորհրդային իշխանության հաղթանակի
կուսակցության գործում քաղաքացիական
պատերազմում:

IX. ԹՈՂԵՎԻԿԻՆԵՐԻ ԿՈԽՍՅԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆՈՐ ՏՆՏԵՍՈՒՅՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՈԽԹՅՈՒՆ ԵԽՑՆԵԼԻՄ

1. Թողեվիկների կուսակցությունը նոր
տնտեսական բաղաբանության անցնելիս:
Քաղաքացիական պատերազմի հաղթական
ավարտումը: Ցերկը տնտեսական ու քաղա-
քական վիճակը: Սրբյունաբերության և
գյուղատնտեսության անկումը: Գյուղացիու-
թյան գժգոհությունը պարենմանատրման
սիստեմից: Կուլակեսերական ապստամբու-
թյուններ (անտոնովչչինա): Կրօնշտադտի
խոռովությունը:

Արհմիությունների վերաբերյալ դիսկու-
սիան և կուսակցության ճնշաժամը: Լենինն

ու Ստալինն արհմիությունների մասին իբրև պրոլետարիատի դիկտատուրայի հենարանի և կոմունիզմի դպրոցի: Տրոցկիզմի դիրքն արհմիությունների հարցում («արհմիությունների պետականացումը») — սպառնալիք և պրոլետարիատի դիկտատուրայի գոյությանը: Բանվորական ոպողիցիան («Ելյապնիկով, Կոլոնտայ և ուրիշների անարխոսինդիկալիստական թեքման» արտահայտություն: Բուխարինի բուֆերային դիրքը — գլորում գեպի անարխոսինդիկալիզմ: «Դեմոկրատական ցենտրալիզմի» խմբի (սապրոնվականության) մեջիկոյան եսերական պլատֆորմը:

Արհմիությունների վերաբերյալ գիտուակայի նշանակությունը՝ քաղաքացիական պատերազմից և ռազմական կոմունիզմի սիստեմից նոր տնտեսական քաղաքականության անցնելիս: Հակալինինյան խմբավորումների գիրքն իբրև մանր բուրժուական անարխիական տարերքի աբտացոլում, իբրև նրանց անհավատության արտահայտություն մի յերկրում սոցիալիզմի հաղթության հնար-

ժավորության նկատմամբ: Բոլշեվիների կուչակցության պայքարը կենինի և Ստալինի գլխավորությամբ ընդդեմ հակակուսակցական խմբավորումների, բոլշեվիկյան կուսակցության միանության համար, նրա գերը պրոլետարիատի դիկտատուրայի սիստեմում ամրացնելու համար, բանվորական մասսաների հետ նրա ամենասերտ կտպի համար, միջակ գյուղացիության հետ զոդումն ամրացնելու համար՝ հենված չքավորության վրա:

2. Թուենվիլիների կուսակցության X համագումարը յեկ երա պատմական նշանակությանը (1921 թ. մարտ): X համագումարի վորոշումը կուսակցության միանության և ֆրակցիաների ու խմբավորումների արգելման մասին: Համագումարի վորոշումը անարխոսինդիկալիստական թեքման և «բանվորական ոպողիցիայի» հայացքների ամնամատեղելության մասին կուսակցությանը պատկանելու հետ: Լինինյան-ստալինյան գծի ընդունումը արհմիությունների հարցում: Արհմիությունների վերաբերյալ բոլոր

հակակուսակցական, հակալենինյան «պլատ-
ֆորմների» և գրակցիաների ջախջախումն
ու դատապարտումը:

Ստալինի ղեկուցումն ազգային հարցի վե-
րաբերյալ: Կուսակցության X համագումա-
րը մեծապետական շովինիզմի՝ իբրև գլխա-
վոր վտանգի և տեղական նացիոնալիզմի
դեմ պայքարելու մասին:

X համագումարի վորոշումը պարենմաս-
նատրումը պարենհարկով փոխարինելու մա-
սին: Այս վորոշման պատմական նշանակու-
թյունն իբրև նոր տնտեսական քաղաքակա-
նության կիրառման առաջին քայլի: Նոր
տնտեսական քաղաքականությունը — պրո-
լետարիատի միակ ճշմարիտ քաղաքականու-
թյուն կապիտալիզմից դեպի սոցիալիզմ ան-
ցումային շրջանում: Ստալինը նոր տնտե-
սական քաղաքականության մասին: Կոմին-
տերնի ծրագիրը նոր տնտեսական քաղա-
քականության մասին:

X համագումարի պատգամավորների մո-
րիկացիան կրոնշտագտի խռովությունը
ճնշելու համար: Խոռվության վերացումը:
Անտոնովչինայի վերացումը:

X. ԲՈԼՇԵՎԻԿՆԵՐԻ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՎԵՐԱԿԱՆԴԻՆՄԸ ԹՐՁԵՆՈՒՄ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ
ՀԱՐՉԱԿՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԱՅՔԱՐԵԼԻՄ

1. Թուելվիկների կուսակցուրյաներ ների
առաջին տարում: Նեպի առաջին տարվա
հիմնական տնտեսական-քաղաքական ար-
դյունքներն ու նվաճումները: Նախապատ-
րաստություն հարձակման անցնելու հա-
մար:

Կուսակցական շարքերի վերակառուցումը
նոր տնտեսական քաղաքականության անց-
նելիս: Կուսակցության գտումը 1921 թ.:

Կուսակցության XI համագումարը (1922
թ. ապրիլ): Համագումարի հիմնական վո-
րոշումները տնտեսական հարցերի և արհ-
միությունների վերաբերյալ նեպի պայման-
ներում: Լենինը նահանջի վերջանալու և
նեպի հիմնա վրա հարձակման անցնելու
մասին: Լենինյան «ով ումը» հարցադրումը:
Լենինը ծանր արդյունաբերության նշանա-
կության մասին սոցիալիզմի հաղթանակի
համար և կուլակության դեմ պայքարելու

մասին: Համագումարի նախադպուշտումը
նախկին «բանվորական ողողիցիայի» ան-
դամներին (Շլյապինիկովին, Կոլոնտային,
Մեղմեղեվին): Ստալինի ընտրումը Կենտկոմի
գլխավոր քարտուղար (1922 թ.):

Զ. Թողեւմիկների կուսակցությունը նեպի
հիման վրա դեկադարում և հարձակումը: Դա-
սակարգերն ու դասակարգային պայքարը
վերականգնման շրջանի սկզբում: Մենչեւկ-
ների ու հսկրների հականեղափոխական գոր-
ծունեյության աշխատացման փորձեր և
նրանց ջախջախումը: Բոլշևիկյան կուսակ-
ցության XII կոնֆերենցիան (1922 թ.
ոգոստոս) հակախորհրդային կուսակցու-
թյունների և հոսանքների մասին «բանվո-
րական ողողիցիայի», «բանվորական իմբի»
և «բանվորական ճշմարտության» հականե-
դափոխական բեկորների վերացումը:

ԽՍՀՄ խորհուրդների I համագումարը
(1922 թ. դեկտեմբեր): Ստալինի գեկուցումը
սոցիալիստական հանրապետությունների
յեղայրական միություն ստեղծելու մասին
ԽՍՀՄ բոլոր ժողովուրդների կատարյալ

իրավահավասարության հիմունքներով: ԽՍՀՄ
գոյացումը:

Լենինի վերջին հոդվածները («Ինչպես
վերակազմենք բանվորական մասինը», «Մեր
հեղափոխության մասին», «Կոռպերա-
ցիայի մասին», «Լավ և քիչ բայց լավ»):
Սրանց պատմական նշանակությունը: Լե-
նինի կոռպերատիվ պլանը:

Կուսակցության XII համագումարը (1923
թ. ապրիլ): Համագումարի վորոշումն ար-
դյունաբերությունը վերականգներու ուղի-
ների և կուսակցության ու պետապարատի
փոխարարերության մտսին: Կուսակցու-
թյան պայքարը պետական և տնտեսական
ապարատների դեկադարության մեջ կու-
սակցության գերը թուլացնելու փորձերի
դեմ (Տրոցկի, Կրասին): Կվչ-ԲԳՏ միացյալ
որդանի սահեղծումը:

Ստալինի դեկուցումը համագումարում
ազգային հարցի վերաբերյալ: XII համա-
գումարը յերկու ճակատով պայքարելու և
ազգային հարցում յեղած գլխավոր վտանգի
մասին:

Յ. Թոլօեվիկների կուսակցության պայմանը
տրոցիկսական ռազմիցիայի դիմ 1923—1924
թվականների օրանում: Յերկրի անտեսական
դրությունը 1923 թ. աշնանը: Այս փուլի
տնտեսական դժվարությունները («մկրատ»):

Տրոցկիստական գրոհը բոլշևիկյան կուշ-
սակցության գծի ղեմ, տրոցկիստների կուրսը
դեպի ծանր ինդուստրիայի կծկումը նրա
անշահավետության պատրվակով և միջակի
հետ դաշինքի խզման գիծ արդյունաբերա-
կան ապրանքների գների և այլ հարցերում:
Տրոցկիստների պլատֆորմի մենշևիկյան
եյությունը ներկուսակցական հարցերում:
պայքար ֆրակցիաների ու խմբավորումների
ազատության համար, հին գվարդիայի վար-
կաբեկման և սերունդների հակագրման փոր-
ձեր:

1923 թ. դիսկուսիան: Բոլշևիկների կու-
սակցության հաղթական պայքարն Ստալի-
նի ղեկավարությամբ ընդդեմ տրոցկիզմի, հո-
գուտ լենինյան գծի ԽIII կուսկոնքերենցիան
(1924 թ. հունվար) դիսկուսիայի արդյունք-
ների մասին: Ստալինը ԽIII կուսկոնքերեն-

ցիայի արդյունքների և տրոցկիզմի դեմ
պայքարելու խնդիրների մասին:

Լենինի մահը (1924 թ. հունվարի 21):
Լենինյան կոչը—բանվոր դասակարգի մե-
ծագույն վատահության ցուցանիշ դեպի բոլ-
շևիկների կուսակցությունն ու նրա լենին-
յան կենտրոնը:

Կուսակցության XIII համագումարը
(1924 թ. մայիս) նոր պայմաններում կու-
սակցության կազմակերպական աշխատան-
քի մասին: Կուսակցության XIII համագու-
մարը և կոմիստներնի V կոնգրեսը (1924 թ.
հունիս) տրոցկիզմի մանր-բուրժուական
բնության մասին: Բոլշևիկների կուսակցու-
թյան պայքարը բոլշևիզմի պատմությունն
աղճատելու տրոցկիստական փորձի դեմ
(Տրոցկու «Հոկտեմբերի դասերը»): Տրոցկիզ-
մի գաղափարային ջախջախումն Ստալինի
աշխատություններում ու յելույթներում:

Խ. ԲՈԼԵՎԻԿԻՑԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՆԸ ԹԵԿՈՆՍՏՐՈՒԿՏԻՎ ՇՐՋԱՆԻ
ՇՐՋԱԴԱՐՁԻՆ

1. Թուշենվիկերի կուսակցությանը յերկրի ինդուստրացման լենինյան գծի համար պայքարելիս: Խորհրդային Միության տնտեսական գրությունը վերականգնման շրջանի փերջում: Հաջողություններն արդյունաբերության և գյուղատնտեսության վերելքի գործում: Գյուղատնտեսության վերելքի հետամնացությունը: Գյուղական կուսակցական կազմակերպությունների աշխատանքի թերությունները: Կուրակային տարրերի դիմագրությունը գյուղում:

XIV կուսկոնֆերենցիան (1925 թ. ապրիլ): Կոնֆերենցիայի վորոշումն արդյունաբերության զարգացման մասին: Կոնֆերենցիան բանվորների և գյուղացիների գործումն ամրացնելու, գյուղատնտեսության վերելքի և գյուղի կուսակցական աշխատանքը բարելավելու ուղիների մասին: XIV կոնֆերենցիայի պատմական նշանակությունը: XIV

կոնֆերենցիան մի յերկրում սոցիալիզմ կառուցելու հնարավորության մասին:

Հակալենինյան ունինդրագի ոպողիցիայի» («նոր ոպողիցիայի») ստեղծումը Զինովյեվի և Կամենենկվի հոգմից: Այս ոպողիցիայի մենշեվիկյան տրոցիկստական եյությունը: Կամենենկվի և Զինովյեվի հրաժարումը պրոլետարիատի և գյուղացիության զաշինքի լենինյան քաղաքականությունից: Պետական ձեռնարկությունների ու կոռպերացիայի սոցիալիստական ընույթի բացառումը: Մենշենիկյան գեմազովիական պահանջը դազգյանի բանվորների 90% ը կուսակցության մեջ մտցնելու վերաբերյալ: Մանրաբուժությունական հավասարանքի քարոզումը Զինովյեվի կողմից: Զինովյեվի և Կամենենկվի պայքարն ընդդեմ բոլշևիկների կուսակցության և լենինյան կենտրոնի, XIV համագումարի նախորյակին: Կուսակցության գեմազարելիս լենինյագրադի կոմյերիտմիությունն ոգտագործելու հակառակուսական փորձը:

Կուսակցության XIV համագումարը (1925 թ. դեկտեմբեր) — ինդուստրացման համա-

գումար։ Ստալինը յերկրի սոցիալիստական ինդուստրացման մասին իբրև բոլշևիկյան կուսակցության միակ ճիշտ և հնարավոր գլխավոր գծի սոցիալիզմի կառուցման համար պայքարում։ Յերկրի սոցիալիստական ինդուստրացումը—բոլշևիկյան կուսակցության գլխավոր գծի հիմք։ Ինդուստրացման հիմքը—ծանր արդյունաբերությունը։ Ազրարային-ինդուստրիալ յերկրին ինդուստրիալ-ազրարային դարձնելու ինչդիրը։

Զինովյեվի և Կամենեվի («Նոր ոպողիցիայի») գրումը յերկրում սոցիալիզմի հաղթության լենինյան ուսմունքի դեմ, ԽՍՀՄ-ում սոցիալիզմ կառուցելու համար ներքին նախադրյալների բացասումը։

«Նոր ոպողիցիայի» տրոցկիստական եյության մերկացումը Ստալինի կողմից։ Սոկոնիկովի կապիտուլանտական պլատֆորմի մերկացումը։ Զինովյեվական ոպողիցիայի պարտությունը կուսակցության XIV համագումարում։

Կուսակցության XIV համագումարը յերկու ճակատում պայքարելու մասին։ «Ճախա

ոպորտունիստների՝ տրոցկիստների ու զինովյեվականների, իբրև գլխավոր վտանգի, և աջերի դեմ։

Կիրովը XIV համագումարից հետո Լենինգրադի բոլշևիկների գլուխ։ Կիրովի ծառայությունները տրոցկիստական զինովյեվական ոպողիցիայի դեմ պայքարում—լենինյան-ստալինյան անհաշության նմուշը կուսակցության գլխավոր գծի համար մղվող պայքարում։

2. Թուժեվիկյան կուսակցության պայքարը տրոցկիստական-զինովյեվական ոպողիցիայի դեմ վերջինիս վերաձումը հակախորհրդավոյին խմբի։ Բոլշևիկյան կուսակցության պայքարը համագումարից հետո XIV համագումարի վորոշումների իրականացման համար։ Պայքար ինայոդության ուժիմի համար, պայքար բանվորների և զյուղացիների զաշինքը պահանենելու և ամրացնելու համար։

Տրոցկիստական-զինովյեվական անսկըզբունքը բլոկի ձևավորումը (1926 թ.) և նրա պայքարը լենինյան կենտրոնի ու բոլշևիկյան կուսակցության դեմ։ Անսկըզբունքը դեմագո-

գիշան և յերկերասահնիությունն իբրև տրոց-
կիստական-զինովյելվական պայքարի մեջող-
ներ կուսակցության դեմ: 1926 թ. հոկտեմ-
բերի 4-ի և 16-ի զդշական հայտարարու-
թյուններն ու հակակուսակցական մոլիէլն
պայքարը կուսակցության գլխավոր զծի դեմ
և կուսակցական կարգապահության դեմ,
ֆրակցիաների ու խմբավորութների ազատու-
թյան համար: Անցում զեղի անլեզալ ֆրակ-
ցիոն կազմակերպություն ստեղծելու փորձե-
րը: Դեմագոգիկ կերպով կուսակցությանը
վերասերման և ազգային սահմանափակու-
թյան մեջ մեղադրելը: «Գիրինգուստրացման»
տրոցկիստական գեմագողիկ լողունզը: Տրոց-
կիստ Պեռբրաժենսկու յելույթը հակալե-
նինյան «գյուղացիության շահագործման»
թեորիայով (1926 թ.):

XV կուսկոնֆերենցիան (1926 թ. հոկտեմ-
բեր) և ԿԻԳԿ (Կոմինտերնի) VII պլենումը
(1926 թ. դեկտեմբեր): Ստալինի գեկուցումը
տրոցկիստական-զինովյելվական բլոկի մա-
սին: Տրոցկիստական-զինովյելվական բլոկի

մերկացումն իբրև սոցիալ-դեմոկրատական
թեքման կուսակցության մեջ:

Միջազգային իմպերիալիզմի կողմից պա-
տերազմի սպառնալիքի ուժեղացումը Խոր-
հըրդային Միության դեմ 1927 թ. ամառը:
Հականեղափոխական տարրերի գիվերսիոն
աշխատանքի ուժեղացումը յերկրի ներսում:
Տրոցկիստական-զինովյելվական ոպողիցիայի
նոր հարձակումը բոլեհիների կուսակցության
վրա: Ոպողիցիայի վերաճումը հակախորհըր-
դային ինքնուրույն կուսակցության: Նրա
կապը յերկրի ներսի հականեղափոխական
տարրերի հետ և անցումը դեղի բացահայտ
պայքարը պրոլետարական դիկտատուրայի
ուժիմի դեմ: Տրոցկիստական-զինովյելվական
ոպողիցիայի կապը Կոմինտերնից վտարված՝
կոմունիզմի արտասահմանյան ունենալուների
հետ և զրպարտիչ պրոպագանդն արտասահ-
մանում ընդում ԽՍՀՄ: Տրոցկիստական-զի-
նովյելվական ոպողիցիայի կատարյալ անցումը
հականեղափոխական մենշեկոմի դիրքերը:

Տրոցկու և Զինովյելի վտարումը կուսակ-
ցությունից (ԿԿ և ԿՎՀ 1927 թ. նոյեմբեր-

յան պլենումը): Տրոցկիստական-զինովյական ուղղից կան ուղղից իշխան ջախճախումը բոլշևիկյան կուսակցության կողմից:

Կուսակցության XV համագումարը (1927 թ. դեկտեմբեր) տրոցկիստական ուղղից իշխայի պատկանելության և նրա հայացքների պրոպագանդի անհամատեղելիության մասին կուսակցության շարքերում գտնվելու հետ: Տրոցկիստական-զինովյական ուղղից իշխայի պարագուխների վտարումը կուսակցությունից XV համագումարի կողմից: Տրոցկիզմի հետագա այլասերումը և հականեղափոխական բուրժուազիայի առաջավոր ջոկատ դառնալը:

XV համագումարի հիմնական վորոշումները տնտեսական շինարարության հարցերի վերաբերյալ: XV համագումարը՝ կոլեկտիվացման համագումար: Կապիտալիստական տարրերի վճռական արտամղման քաղաքականությունը: Հնդամյա պլան կությանը:

XII. ԹՈԼՇԵՎԻԿԻՆԵՐԻ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՈԵՎ ԳՈՆՍՔՐՈՒԿՏԻՎ ՇՐՋԱՆՈՒՄ

Ա. ԲՈԼՇԵՎԻԿՆԵՐԻ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՌԱՋԻՆ ՀԸՆ-ԳԱՄՑԱԿԻ ՀԱՄԱՐ ՊԱՅԱՐԵԼԻՒՄ

1. Թոլժեվիկների կուսակցությունը յերկրի խրուտացման յեվ գյուղաճնեառուրյան սոցիալիստական վերակազմուրյան համար պայտակելիս: Սոցիալիստական խոշոր արդյունաբերության արագ աճումը, նախապատերազմյան մակարդակի գերազանցումը 1927-1928 թ. թ.: Դյուզատնտեսության գարգացման հետամնացությունն արդյունաբերության զարգացման զարգացումից: Հացահատիկային պրոբելմը: Դասակարգացման պայքարի սրումը ուկոնստրուկտիվ շրջանում: Վնասարարություն բուրժուալիստական ինտելիգենցիայի վերնախավի կողմից (Շախտիի գործը): Կուլակության գաղանացին պայքարը կոլտնտեսյին շինարարության դեմ դյուզում, հացամթերումների խափանման փորձեր:

Ստալինը—բոլշևիկյան հարձակման և պայքարի կազմակերպիչ՝ դժվարությունների բոլ-

շեմիկյան հաղթահարման համար։ Ստալինը
բոլշևիկյան հարձակման ելության մասին։
Ռեկոնստրուկտիվ շրջանի դժվարություննե-
րի ստալինյան բնութագրումն իրքեւ աճման
դժվարություններ և դասակարգային պայ-
քարի դժվարություններ, վարոնք իրենց մեջ
պարունակում են նրանց հաղթահարման հնա-
րավորություններ։ Կուսակցության կենտ-
կոմի դիմումն ինքնաքննադատության մասին
(1928 թ. հունիս):

XVI կուսկոնֆերենցիան (1929 թ. ապրիլ):
Առաջին հնդամյակի ոպտիմալ վարեանտի
հաստատումը։ Առաջին հնդամյակի հիմնա-
կան խնդիրները։ Սոցիալիստական մրցակ-
ցության կազմակերպումը բոլշևիկների կու-
սակցության կողմէց (XVI կուսկոնֆերանսի
կոչք)։ XVI կուսկոնֆերանսի վորոշումը կու-
սակցության զաման և բյուրոկրատիզմի գեմ
պայքարելու մասին։ 1929 թ. դատումը։

Բոլշևիկյան կուսակցության պայքարն աջ
ոպորտունիզմի գեմ։ Աջ ոպորտունիզմը կու-
սակային գործակալությունն կուսակցության
շարքերում։ Աջ ոպորտունիզմը—գլխավոր

վտանգ յերկրի սոցիալիստական ոեկոնո-
մատրուկցիայի շրջանում։ Աջ ոպորտունիստ-
ների պայքարը կուսակցության XIV և XV
համագումարների վորոշումները կատարելու
դեմ, կուսակցության ընդունած ինդուստրաց-
ման և կորեկտվացման տեմպերի դեմ (Բու-
խարին, Ռիկով, Ֆրումկին և ուրիշ)։ Աջ ո-
պորտունիստների յելույթն ինքնաքննադա-
տության լոգումնի գեմ։ «Նեղ տեղերին հա-
վասարվելո» բուխարինյան ոպորտունիս-
տական թեորիան։ Մոսկվայի կազմակեր-
պության աջ ոպորտունիստական զեկավար-
ների (Ռեվլանով և ուրիշ) պայքարը կու-
սակցության և լենինյան կենտկոմի գեմ։ Արհ-
միությունների աջ ոպորտունիստական զե-
կավարների (Տոմսկի) պայքարը կուսակցու-
թյան և կենտկոմի գեմ։ Պրոլետարիատի
զեկավար գերի բացասումը պրոլետարիա-
տի և գյուղացիության գաշինքի մեջ։ Կու-
լակության ուղղակի պաշտպանությունն աջ
ոպորտունիստների կողմէց։ Գլոբումը գեպի
մի յերկրում սոցիալիզմ կառուցելու հնարա-
վորության արոցկիստական բացասումը։ աջ

ոպորտունիստների համաձայնության փորձերը արցկիստների հետ (Բուխարինի բանակցությունները Կամենեվի հետ):

Կենտկոմի նոյեմբերյան պլենումը (1928 թ.) յերկու ճակատում՝ աջ և «ձախ» ոպորտունիստների և հաշտվողականության դեմ պայքարելու մասին: Նոյեմբերյան պլենումն աջ վտանգի մասին, իբրև գլխավոր վտանգի: XVI կուսկոնքերենցիան գյուղացիական հարցում աջերի կատարած սխալի մասին:

Կենտկոմի նոյեմբերյան պլենումի (1929 թ.) վորոշումն աջ ոպորտունիզմի հայացքների ագիտացիայի և Համկ(թ)Կ պատկանելության անհամատեղելիության մասին: Կուսակցության պայքարն աջ ոպորտունիստների դեմ կոմինտերնի հարցերում: «Կազմակերպված կապիտալիզմ» բուխարինյան թեորիայի մերկացումը: Կոմինտերնի VI կոնգրեսը (1928 թ. հուլիս) աջ ոպորտունիզմի մասին: Կիգկ (Կոմինտերնի) X պլենումի վորոշումը (1929 թ. հուլիս) Բուխարինի սխալների մասին և նրա հանումը Կիգկ կազմից: Բուխարինի վտարումը Համկ(թ)Կ կե քաղբյու-

րոյի կազմից (Կենտկոմի 1929 թ. նոյեմբերյան պլենումը): Նախազգուշացում Ռիկովին և Տոմսկուն:

Յ. Թոլօնվիկոների կուսակցությունը սոցիալիստական ծավալուն հարձակման համար պայքարելիս: 1928-1929 թ. թ. վճռական հաշողությունները սոցիալիստական շինարարության բոլոր ճականներում: Համատարած կոլեկտիվացումը: Բոլշեկոների կուսակցության անցումը գյուղի կապիտալիստական տարրերի սահմանափակման ու արտամզման քաղաքականությունից՝ կուլակության, իբրև դասակարգի, վերացման քաղաքականության՝ համատարած կոլեկտիվացման հիման վրա:

Կուսակցության պայքարն աջ ոպորտունիզմի և «ձախ» խոտոլումների դեմ կուլակնունացին շինարարության մեջ: Ստալինի գերն այս պայքարում— Ստալինի՝ «Գլխապտույտը հաջողություններից» և «Պատախան» ընկեր կոլտնտեսականներին» (1930 թ.) հոդվածների նշանակությունը: Համ կ(թ)Կ կենտկոմի 1930 թ. հունվարի 5-ի վորոշումը «կոլեկտիվացման տեմպի և պետության՝

Կոլտնտեսային շինարարությանն ոգնելու չափի մասին»: «Զախական» ոպղորտունիզմի (Լոմինաձե և ուրիշ.) ջախջախումը բոլշեվիկների կուսակցության կողմից: «Զախականությունն» իրեւ տրոցկիզմի ռեցիդիվ: Ուղորտունիստների ջախջախումը և կուսակցության գծի հաղթանակը կուտնտեսային շինարարության մեջ: Մեծ բեկման՝ գյուղացիության գեղի կուտնտեսությունները կատարած շրջադարձի և կուտնտեսային շինարարության մեջ կուսակցության գծի հաղթանակի համաշխարհային պատճական նշանակությունը:

Կուսակցության ԽVI համագումարը (1930թ. հուլիս) —ամբողջ ճակատով սոցիալիստական ծավալուն հարձակման համագումար: ԽՍՀՄ թևակոխումը սոցիալիզմի ժամանակաշրջանը: Համագումարի հիմնական վորոշումները աջ թեքման հայացքների և Համկ(բ)կ պատկանելության անհամատեղելիության մասին: ԽVI համագումարը յերկու ճակատում պայքարելու և աջ վտանգի մասին իրեւ գլխավոր վտանգի:

Դասակարգային պայքարի սրումը յերկում սոցիալիզմի ամբողջ ճակատով ծավալուն հարձակման անցնելու կապակցությամբ: Հականեղափոխական կազմակերպությունների — ոռուսական և միջազգային բուրժուական կարգածատիրական ինտերվենցիայի — հայտարերումն ու վերացումը (Արդ. կուսակցությունն, մենշևիկների սիութենական բյուրո, Կոնդրատյեվ — Զայանովի կուռակային կուսակցությունն): Սիրցով — Լոմինաձեյի աջ՝ «Ճախական» անսկզբունք յերկերենանի բլոկի ջախջախումը: Բոլշևիզմի պատմության հարցերում տրոցկիստական մաքսանենգության մերկացումը Ստալինի կողմից — Ստալինի նամակը՝ «Բոլշևիզմի պատմության միքանի հարցերի մասին» (1931 թ.):

Բոլշևիկների կուսակցության ղեկավարությունը տնտեսական շինարարությանը: Ստալինի ճառը «Տնտեսավարների խնդիրների մասին» (1931 թ. փետրվար): «Տեխնիկային տիրապետել» լոգունը: Ստալինը նոր պայմանների և տնտեսական շինարարության նոր իննդիրների մասին (1931 թ. հուլիս):

Ստալինի վեց պայմանների նշանակությունն առաջին հնգամյակը չորս տարում կատարելու համար կուսակցության մղած պայքարում:

Կուսակցության XVII կոնֆերենցիան (1932 թ. հունվար-փետրվար) արդյունաբերության աշխատանքի մասին հնգամյակի յերրորդ, վճռական տարում և չորրորդ, ավարտական տարվա խնդիրների մասին: XVII կուսակոնֆերենցիան յերկրորդ հնգամյակի հիմնական գրույթների մասին: Կուսակցության պայքարը սոցիալիստական սեփականության անձեռնմխելության և սուրացման մասին: (Տրոցիկովմի և աջ ուղղացունիվող հակահեղափոխական խըմբերի ջախջախումը բոլշևիկների կուսակցության կողմեց (Ռյուտին, Սմիրնով, Եյսմոնտ և ուրիշ.): Զինովյեվի և Կաժենեվի կազին այս հակահեղափոխական խմբերի հետ:

3. Առաջին հնգամյակի հաղթանակը չօրուարում: Կկ և կվէ հունվարյան պլենումը (1933 թ.): Ինգուստրացման հաղթանակը: ԽՍՀՄ՝ պղարային յերկրից ինդուստրիալ

յերկիր դարձնելը: ԽՍՀՄ՝ ամենախոշոր հանրայինացված գյուղանատեսության յերկիր դարձնելը: «Ով ումը» հարցի վերջնական լուծումը հոգուտ սոցիալիվմի քաղաքում և գյուղում: Ստալինն առաջին հնգամյակի արդյունքների մասին: Սուաջին հնգամյակի հաղթանակը—կուսակցության գլխավոր գծի հաղթանակ: Ստալինի գերն իբրև հնգամյակը ներշնչողի և առաջին հարվածայինի: Առաջին հնգամյակի հաղթանակի միջազգային նշանակությունը:

Բ. ԲՈԼԵՎԵՎԻԿՆԵՐԻ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ՅԵՐԿՐՈՐԴ ՀԱԳԱՅՑՎԿԻ ՀԱՄԱՐ ՊԱՅՔԱՐԵԼԻՄ

1. Բոլշևիկների կուսակցությունը—սոցիալիստական, անդասակարգ հասարակության կառուցումն ավարտելու համար մղվող պայքարի կազմակերպիչ: Համեկ(ը)կ XVII կոնֆերենցիան (1932 թ. փետրվար) յերկրորդ հնգամյակի քաղաքական հիմնական խնդիրի մասին: Կկ և կվէ 1933 թ. հունվարյան պլենումը կուսակցության խնդիրների մասին յերկրորդ հնգամյակի առաջին տարում (1933 թ.): Ստալինը շինարարության պա-

թուը յուրացման պաթոսով լրացնելու անհրաժեշտության մասին; Յերկրորդ հնգամյակը նոր ձեռնարկությունների յուրացման և կոլանտեսությունների ու խորհանուեսությունների կաղմակերպական ամրացման հընդգամյակ: Ստալինն արդյունաբերության զարգացման տեմպերի մասին յերկրորդ հնգամյակում:

Սոցիալիստական հարձակման ծավալումը և գասակարգային թշնամու դիմադրության սրումը («գաղտագողի»): Կուլակային սարուածքը գյուղում: Ստալինը գյուղական կուլակակերպությունների և գյուղական կունիստների աշխատանքի թերությունների մասին: Քաղբածինների ստեղծումը գյուղականնեսության մեջ: Հարվածային կոլտընտեսականների I համագումարը (1933 թ. փետրվար) և կուսակցության պայքարը կունտեսությունների ամրացման համար: Ստալինի լուսնագը՝ բոլոր կոլանտեսականներին դարձնել ունեոր: Կուլակային սարուածքի չախջախումը, արմատական բեկում կոլտնտեսությունների աշխատանքում, ունեոր և

կուլտուրական կյանքի ծաղկման սկիզբը գյուղում, վոր բերում և կոլտնտեսային կարգը: Պայքար բոլշեկույտյան կուսակցության շարքերի ամրացման համար: Կուսակցության գտումը 1933—1934 թ. թ.

2. Առևելիկեների կուսակցության XVII համագումարը—հաղործերի համագումար: Սոցիալիստական շինարարության հաջողությունները մինչև XVII համագումարը: Համկայիր (թ.) և XVII համագումարը (1934 թ. հունվար-փետրվար) — բոլշեկույտյան կուսակցության գաղափարական-քաղաքական և կաղմակերպական համախմբվածության համագումար՝ Լենինի-Ստալինի դրոշի տակ: Ստալինի գեկուցումը XVII համագումարում կուսակցության աշխատանքի բոլշեկույտյան ծրագիր յերկրորդ հնգամյակում: «Մենք արդեն կառուցել ենք սոցիալիստական հասարակության պատվանդանը ԽՍՀՄ-ում և մեզ մնում է միայն ավարտել այն վերնաշենքերով» (Ստալին): XVI համագումարը յերկրորդ հնգամյակի տնտեսական և քաղաքական հիմնական խնդրի մասին:

Կազմակերպական հարցը ԽVII համագուշաբնում: Կազմանովիչի գեկուցումը. ԽVII համագուշաբնում «կազմակերպական գեկավարությունը քաղաքական դեկավարության մակարդակին հասցնելու» անհրաժեշտության մասին: Կուսակցական վերահսկողության հանձնաժողովի և Խորհրդային վերահսկողության հանձնաժողովի ստեղծումը: Կուսակցության նոր կանոնադրությունը: Ստալինը «կուսակցության շարքերում լենինիզմի անդադրում պրոպագանդ մղելու» և ոպորտունիզմի դեմ հետագա պայքար մղելու անհրաժեշտության մասին:

3. Բոլցեփիկյան կուսակցությունը պայքար ե ծավալում յերկրորդ հնդամյակի հաղբանակի համար: Սոցիալիստական արդյունաբերության հզոր ծավալումը: Կուսակցության պայքարը տրանսպորտի աշխատանքի բարելավման համար: Խորհրդային առևտուի ծավալումը: Հարգածայինների և գերազանցիկների շարժման ծավալումը արդյունաբերության և գյուղատնտեսության մեջ: Կուսակցության հաղթանակը գյուղում: Գյուղական հարցը ԽVII համագուշաբնում: ԽVII համագուշաբնում «կազմակերպական գեկավարությունը քաղաքական դեկավարության մակարդակին հասցնելու» անհրաժեշտության մասին: Կուսակցական վերահսկողության հանձնաժողովի և Խորհրդային վերահսկողության հանձնաժողովի ստեղծումը: Կուսակցության նոր կանոնադրությունը: Ստալինը «կուսակցության շարքերում լենինիզմի անդադրում պրոպագանդ մղելու» և ոպորտունիզմի դեմ հետագա պայքար մղելու անհրաժեշտության մասին:

Պական կաղմակերպությունների ամրացումը:

Կենտկոմի 1934 թ. նոյեմբերյան պլենումը: Մատակարարման քարտային սիստեմի վերացումը: ՄՏԿ քաղբաժինները սովորական կուսարմինների վերածելու վորոշումը:

Հականեղափոխական տրոցկիստական գիշենովյական խմբի տականքների կողմից Լենինինգրադի պրոլետարիատի ղեկավար Ս. Մ. Կիրովի սպանությունը լենինցրադում: Զիշենովյալը և Կամենենեվը — տեսորիստական, հականեղափոխական բանդայի ներշնչողներ և կազմակերպիչներ: Յերկերեսանիությունների կուսակցության դեմ պայքարելու նրանց մեթոդը:

Տրոցկիստական զինուովյեվական հականեղափոխական բանդայի ջախջախումը: Խորհըրդային յերկրի աշխատավորության համախմբումը բոլշևիկյան կուսակցության և նրա սիրելի առաջնորդ Ստալինի շուրջը:

Բոլշևիկյան աշալլջության սրումը, յերկերեսանիների, տրոցկիստների, կուսակցությանը կալած ժուլիկների՝ կուսակցության

ծպտյալ թշնամիների հայտաբերումն ու վը-
տարումը կուսակցությունից: Կուսակցու-
թյան պայքարը կուսակցական տնտեսու-
թյունը կարգի բերելու համար: Կուսակցա-
կան փաստաթղթերի ստուգումը:

Խորհուրդների համամիութենական VII
համագումարի (1935 թ. հունվար-փետրվար)
պատմական վորոշումը ընտրական սիստեմի
հետագա դեմոկրատացման և Սահմանադրու-
թյան մեջ համապատասխան փոփոխություն-
ներ մտցնելու մասին: Հարվածային կոլ-
տնտեսականների համամիութենական II հա-
մագումարը և կոլտնտեսային կյանքի ստա-
լինյան կանոնադրության ընդունումը:

Կոմինտերնի VII կոնգրեսը (1935 թ. ու-
գոստոս): Սոցիալիզմը ԽՍՀՄ-ում հաղթել և
վերջնականապես և անդառնալիորեն: VII
կոնգրեսը ԽՍՀՄ-ում սոցիալիզմի հաղթու-
թյան նշանակության մասին համաշխար-
հային հեղափոխական շարժման համար:

Ստալինյան լրգունգը՝ «Կազմերը վճռում
են ամեն ինչ»: Բոլշևիկների կուսակցության
պայքարը տեխնիկային տիրապետած կադ-

րերի համար: Մասսաների ստեղծաբար նա-
խաձեռնության վերելքը: Սոցիալիստական
մրցակցության և աշխատանքի բարձր ար-
տադրողականության համար պայքարելու
նոր փուլը ստախանովյան շարժում: Ստա-
խանովյական բանվորների և բանվորունի-
ների համամիութենական առաջին խորհր-
դակցությունը (1935 թ. նոյեմբեր): Կոմ-
բայնավարների ու կոմբայնավարութիների,
տրակտորիստների, ճակնդեղի դաշտերի հար-
վածայինների ու հարվածայնունների, աղ-
գային հանրապետությունների հարվածա-
յինների ու առաջամիոր մարդկանց խոր-
հըրդակցությունը — վկայություն, վոր
ալիզմը հաղթել և ԽՍՀՄ-ում, աշխատավոր-
ների լայն մասսաները համախմբվել են բոլ-
շևիկների կուսակցության և նրա առաջնորդ՝
Լենինի գործը շարունակող մեծ Ստալինի
շուրջը:

Բոլշևիկների կուսակցության, Լենինի-
Ստալինի կուսակցության մեծ հաղթանակ-
ների համաշխարհային պատմական նշանա-
կությունը:
Համկ(բ)կ կենտկոմի դեկտեմբերյան պը-
լենումը (1935 թ.):

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1-ին թեմա

Լենին—Նարոդնիկության մասին (Յերկ. XVII հ. վեցհատ. I հ.); Ռուսական սոցիալ-դեմոկրատների խնդիրները (Յերկ. II հ. կամ առանձին բրոշյուր); Սապին—Լենինիզմի հիմունքների մասին, 1 գլ. («Լենինիզմի հարցեր» կամ առանձին բրոշյուր); Զրույց ամերիկյան բանվորական առաջին պատվիրակության հետ; Առաջին հարցի պատասխանը («Լենինիզմի հարցեր»);

2-րդ թեմա

Լենին—«Հանչ անելը» (Յերկ. IV հ. կամ առանձին բրոշյուր); Հեղափոխական ավանդություն (Յերկ. V հ.); Պատմություն ՌՍԴԲԿ Ամամազումարի մասին (Յերկ. VI հ., վեցհատ. I հ.);

3-րդ թեմա

Լենին—Զեկուցում 1905 թ. հեղափոխության մասին (Յերկ. XIX հ. կամ Լենինյան ժողովածու XV); Սոցիալ-դեմոկրատիայի վերաբերմունքը դեպի զյուղացիական շարժումը (Յերկ. VIII հ.); Մոռկայի ապահովության դասերը (Յերկ. X հ.); Հեղափոխության դասերը (XIV հ.);

Սապին—Լենինիզմի հիմունքների մասին, III գլ.

Հոկտեմբերյան հեղափոխությունը և ռուսական կոմունիստների տակալիկան, III գլ. («Լենինիզմը հարցեր»); Լենինն իբրև ՌԿ (ը) կ կազմակերպիչ և առաջնորդ (առանձին բրոշյուր կամ Լենինի Ընտիրյերկերի յերկերի յերկնատորյակ, I հ.);

Պատասխան Ռլեխնովիչին և Արիստովին («Բոլցևիկ» № 16, 1932 թ.);

III համագումարի բանաձեկերը («Համեկը» կ բանաձեկերվ, I մ.); Բոլցևիկների տակալիկական պլատ-ֆորմը ՌՍԴԲԿ միավորիչ համագումարին; V համագումարի բանաձեկերը («Համեկը» կ բանաձեկերվ, I մ.)

4-րդ թեմա

Լենին—Դեպի ճանապարհ (Յերկ. XIV հ.); «Պրութարշ»-ի ընդլայնած խմբավորության խորհրդակցությունը (Յերկ. XIV հ.); Ինչպես են սոցիալիստականի ամփուրամ հեղափոխությունը և ինչպես հեղափոխությունն ամփոփեց սոցիալիստականիստականներին (Յերկ. XIV հ.); ՌՍԴԲԿ Պրագայի կոնֆերենցիայի բանաձեկերը (Յերկ. XV հ.); Հեղափոխական վերելք (Յերկ. XV հ.); Միասնականության խախտման մասին, վորը սքուլվում ե միասնականության մասին աղաղակներով (Յերկ. XVIII հ.); «Ոգոստոսյան» բլոկի քայլայումը (Յերկ. XVIII հ.); Հուկա Տրոցկու ամոթի կարմրության մասին (Լենինյան ժող. XXI);

Սապին—Նամակ Լենինին Սոլվիչեգումակի աքսո-

բավայրից («Բոլեկիկ» № 2, 1932 թ.); Նամակ Կովկաս-
սից («Բոլեկիկ» № 4, 1932 թ. կամ տունձին բրոշյուր),

Յ-րդ քեմա

Լենին—Խնակերնացիոնալի փլուզումը (Յերկ.
XVIII հ. կամ տունձին բրոշյուր); Խմակերիալիստական
պատերազմում «իբր» կառավարության պարտության
մասին (Յերկ. XVIII հ.); Յելլոպայիլ Միացյալ նա-
հանգների լոգունչի մասին (Յերկ. XVIII հ.); Մի-
քանի թեղիսներ (Յերկեր XVIII հ.); Խնչ պացու-
ցեց ՌՄԴԲԿ ֆրակցիայի գատավարությունը (Յերկ.
XVIII հ.); Ռուսաստանի պարտությունը և հեղտիո-
խական գնաժամակը (Յերկ. XXX հ.);

ՌՍԴԲԿ ԿԿ լանի քեսը իմակերիալիստական պատե-
րազմի մասին («Համկ(բ)Կ բանաձերով», I մ.);

Յ-րդ քեմա

Լենին—Նամակներ հեռվից (Յերկ. XX հ. կամ
տունձին բրոշյուր); Պըլետարիատի խնդիրների
մասին տվյալ հեղափոխության մեջ (թեղիսներ) (Յերկ.
XX հ. կամ տունձին բրոշյուր); Յերկիշանության
մասին (Յերկ. XX հ.); Նամակներ տակտիկայի մա-
սին (Յերկ. XX հ. կամ տունձին բրոշյուր); Լոգունդ-
ների առթիվ (Յերկ. XXI հ.); Կամենեվիլ յելութի
մասին կենացործկոմում Ստոկհոլմի կոնֆերենցիայի
առթիվ, ՌՄԴԲԿ կենարոնական Կոմիտեին (Յերկ.

96

XXI հ.); Մարքսիզմի ապստամբություն (Յերկ. XXI
հ. կամ տունձին բրոշյուր); Նամակ կենտրոնական,
Մոսկվայի, Պետրոգրադի կոմիտեներին և Պետերի ու
Մոսկվայի խորհուրդների բոլցիկի անդամներին (Յերկ.
XXI հ.); Կողմանակի մարդու խորհուրդները (Յերկ.
XXI հ. կամ տունձին բրոշյուր); ՌՍԴԲԿ կենտրո-
նում 1917 թ. հոկտեմբերի 23(10)-ի և 29(16)-ի նիս-
տերը (Յերկ. XXI հ.); Նամակ բոլցիկների կուսակ-
ցության անդամներին (Յերկեր, XXI հ.); Նամակ
ՌՄԴԲԿ կենարոնական Կոմիտեին (Յերկ. XXI հ.);
Ռուբ հասցրին հեղափոխությունը եսերներն ու մեն-
շերները (Յերկ. XX հ.);

Սալին—Քաղաքական հաշվետվություն և յեղա-
փակման խոսք կուսակցության VI համագումարում:
Զեկուցում և յեղափակման խոսք քաղաքական դրու-
թյան մասին (սպաքական հաշվետվություն կամ
«Հոկտեմբերի ուղիների վրա» ժողովածու); Հոկտեմ-
բերյան հեղափոխությունը և ռուսական կոմունիստնե-
րի տակտիկան («Լենինիզմի հարցեր» կամ տունձին
բրոշյուր կամ «Հոկտեմբերյան հեղափոխության մա-
սին» ժողովածու);

Յ-րդ քեմա

Լենին—ճառեր խորհուրդների II համագումարում:
Զեկուցում և յեղափակման խոսք խաղաղության
մասին; Զեկուցում հողի մասին (Յերկ. XXII հ.);
Բանվորական վերահսկողության կանոնադրության

նախագիծ (Յերկ. XXII հ.), Աշխատավոր և շահագործակող ժողովը վրավունքների դեկադացիայի նախագիծ (Յերկ. XXIII հ.); Թեզիսներ սահմանադիր ժողովի մասին (Յերկ. XXIV հ.); ՌՄԴԲԿ կենտրոնական կոմիտեից (Յերկ. XXV հ.); Բանվորների դաշինքն աշխատավորների և շահագործվող գյուղացիների հետ (Յերկեր XXVI հ.); Ճառ բանկերի ազգայնացման մասին (Յերկ. XXVII հ.); Թեզիսներ սեպարատ և անելիքինստավական խաղաղություն անհապաղ կնքելու հարցի մասին (Յերկ. XXVIII հ.); «Զախրայերելականության և մասն-բուրժուականության մասին» (Յերկ. XXIX հ. կամ առանձին բրոյցուը); Տարրինակին ու հրեշտակոր (Յերկ. XXII հ. կամ առանձին բրոյցուը);

Ստալին-Հոկտեմբերյան հեղաշրջումը և ազգային հարցը («Հոկտեմբերյան հեղափոխության մասին» ժողովածու): Իրերի արամաքանությունը («Հոկտեմբերյան հեղափոխության մասին» ժողովածու); Կուսակցության յերեք հիմնական լոգունգների մասին գյուղացիական հարցում («Հոկտեմբերյան հեղափոխության մասին» ժողովածու կամ «Լենինիզմի հարցը»);

Կուսակցության VΠ համագումարի բանաձեկը («Համականք» բանաձեկը, 1 մ. կամ VΠ համագումարի սլաքրական հաշվետվությունը);

Տ-րդ քենա

Լենին—ճպուր կուսակցության VIII համագումարում (Յերկ. XXIV հ.); Նվաճվածն ու գրանցվածը (Յերկ. XXIV հ.); III հստերնացիոնալը և նրա տեղը պատմության մեջ (Յերկ. XXIV հ.); Նամակ բանգորներին և գյուղացիներին կոչակին հաղթելու առթիվ (Յերկ. XXIV հ.); Մեծ նախաձեռնություն (Յերկ. XXIV հ.); կամ առանձին բրոյցուը Բոլորս գեպի կոի Դենիկինի գիմ (առանձին բրոյցուը); Կուսակցության մասին (Մ. 1933 թ.); Զեկուցում և յեզրափակման խսք կուսակցության IX համագումարում (Յերկ. XXV հ.);

Ստալին—Անտանտի նոր արշավանքը Ուստաստանի վրա (Ռաբինովիչի «Քաղաքացիական կովի պատմությունը» գրքի մեջ): Գրույց ընկեր Ստալինի հետ սազմակատի դրության մասին (նույն գիրքը): Տրոցկիզմի թեր լենինիզմ («Ռպողիցիայի մասին» ժողովածու II գլուխ ծանոթագրություն, էջ 109—110); Հարավի սաղմական դրության առթիվ (ի. Ստալին ժողովածու Հողվածներ ու ճառեր Ուկրաինայի մասին «Правда» № 318, 1934 թ. նոյեմբերի 19): Ուկրաինան պատագրվում ե (ի. Ստալին ժողովածու: Հողվածներ ու ճառեր Ուկրաինայի մասին: «Известия» №293, 1934 թ. գեկտեմբերի 16); Ուստաստանի հարավի մասին, Լենինին («Правда» № 3 1935 թ. հունվարի 3); Կուսակցության կենտրոնի

և պլատոնության խորհրդի հանձնաժողովի հաշվետվությունն ընկեր Լենինին Պերմի անկման մասին 1918 թ. գեկտեմբերին («Պրազա», 1935 թ. հունվարի 16): Կուսակցության յերեք հիմնական լողունգների մասին գյուղացիական հարցում («Լենինիդմի հարցեր»):

Վորոչիլով—Ստալինը և Կարսիր բանակը («Ստալին» ժողովածու: Պետհատ, 1930 թ. կամ առանձին բրոշյուր):

Զ-րդ թեմա

Լենին—կուսակցության ճգնաժամը (Յերկ. XXVI հ.): Պարենային ձարձի մասին (Յերկ. XXVI հ. կամ առանձին բրոյցուր): Զեկուցում կուսակցության միասնության և անարխոսինդիկալիստական թեքման մասին (Յերկ. XXVI հ.): Կուսակցության զաման մասին (Յերկ. XXVII հ.): Միասնական տնտեսական պլանի մասին (Յերկ. XXVI հ.):

Ստալին—Մեր տարածայնությունները («Ուղղից իմասին» ժողովածու): Զեկուցում և յեզրափակման խոսք X համագումարում ազգային հարցի մասին (X համագումարի սղագրական հաշվետվություն կամ առանձին բրոյցուր, կամ «Մարքսիզմը և ազգային գողությային հարցը» ժող.): Ստալինի նամակը Լենինին Ելեկտրիֆիկացիայի պլանի մասին («Ստալին» ժողովածու կամ առանձին բրոյցուր՝ Լենինն ելեկտրիֆիկացիայի մասին: Կուսհատ. Մ. 1932 թ.):

Կուսակցության X համագումարի բանաձեռները—Մեր կուսակցության ներսի սինդիկալիստական անարխիստական թեքման մասին, կուսակցության միասնականության մասին, մասնատարումը բնահարկով փոխարինելու մասին, արմիությունների դերի ու խնդիրների մասին, կուսակցության հերթական խնդիրների մասին ազգային հարցում («Համեմատած հերոսիվ», I մ.):

Զ-րդ թեմա

Լենին—նոր տնտեսական քաղաքականության մասին (Յերկ. XXVII հ.): Վելչին հորդածները, Մեր հեղափոխության մասին (Յերկ. XXVII հ.): Մի եղագակից (Յերկ. XXVII հ.): Կոռակրացիայի մասին (Յերկ. XXVII հ.): Խնչալիս վերակազմնը բանդյուլավ (Յերկ. XXVII հ.): Լավ և քիչ, բայց լավ (Յերկ. XXVII հ.):

Ստալին—Ազգային մոմենտները կուսակցական և պետական վիճարարության մեջ (կուսակցության XIX համագումարի սղագրական հաշվետվություն, կամ առանձին բրոյցուր, կամ Ստալին—«Մարքսիզմը և ազգային գողությային հարցը»): Կուսշինարարության հերթական խնդիրների մասին, Զեկուցում և յեզրափակման խոսք XIX կուսկոնֆերանսում («Ուղղից իմասին» ժողովածու): Կուսակցության XIII համագումարի արդյունքների մասին («Ուղղից իմասին» ժողովածու):

11-րդ քեմա

Ստալին — XIV կուսկոնքերէնցիայի արդյունքների շուրջը («Ուղղվեցիայի մասին» ժողովածու):

Մեր կուսակցության ներսի սոցիալ-դեմոկրատական թեքման մասին Զեկուցում և յեզրափակման խոսք Համ Կ(բ)Կ XV համամիութենական կոնֆերենցիայում (սղագրական հաշվետվություն, կամ առանձին բրոշյուր, կամ «Ուղղվեցիայի մասին» ժողովածու), Զեկուցում և յեզրափակման խոսք Համ Կ(բ)Կ XV համագումարում (Համ Կ(բ)Կ XV համագումարի սղագրական հաշվետվություն):

12-րդ քեմա

Ստալին — Համ Կ(բ)Կ ներսի աջ թեքման մասին (առանձին բրոշյուր, կամ «Լենինիզմի հարցեր»): Մեծ քեկման տարին (առանձին բրոշյուր կամ «Լենինիզմի հարցեր»): Գլխապտույտը հաջողություններից (առանձին բրոշյուր կամ «Լենինիզմի հարցեր»): Պատասխան ընկեր կոլտնտեսականներին (առանձին բրոշյուր կամ «Լենինիզմի հարցեր»): Կենտրոնական կոմիտեյի քաղհաշվետվությունը Համ Կ(բ)Կ XVI համագումարին (սղագրական հաշվետվություն, կամ առանձին բրոշյուր, կամ «Լենինիզմի հարցեր»): Նոր պայմաններ — տնտեսական շինարարության նոր լողիրներ (առանձին բրոշյուր կամ «Լենինիզմի հարցեր»): Առաջին հնդամյակի արդյունքները (առան-

ձին բրոշյուր կամ «Լենինիզմի հարցեր»): Ճառ ԿԿ ԿԿ(ՀՀ հունվարյան պլենումում (1933 թ.) գյուղը աշխատանքի մասին (առանձին բրոշյուր կամ «Լենինիզմի հարցեր»): Ճառ հարվածային կոլտնտեսականների համամիութենական I համագումարում (առանձին բրոշյուր կամ «Լենինիզմի հարցեր»):

ԿԿ յել ՎՎ(ՀՀ վարչության Սերցովի, Լոմինաձելի և ուրիշների քրակցիոն աշխատանքի մասին («Պարտություն» ստույտավորում ժուռնալ № 23—24, 1930 թ.):

2-րդ յենթաքեմա

Ստալին — Հաշվետու գեկուցում կուսակցության XVII համագումարին Համ Կ(բ)Կ ԿԿ աշխատանքի մասին (սղագրական հաջվետվություն կամ առանձին բրոշյուր): Զբոյց մետաղագործների հետ «Правда», 29 գետնմբերի 1934 թ.): Ճառ Կարմիր բանակի ակադեմիականների ավարտման առթիվ (առանձին բրոշյուր կամ «Правда» № 123, 6 մայիսի 1935 թ.): Ճառ սոսախանովականների համամիութենական I խորհրդակցությանը («Правда», 22 նոյեմբերի 1935 թ. կամ առանձին բրոշյուր): Ճառ սոաջագործ կոմբայնավարների և կոմբայնագործների խորհրդակցությանը («Правда», 4 գետմբերի 1935 թ., առանձին բրոշյուր, կամ «Յօլտեմպի» № 23—24, 1935 թ.):

Ճառ Տաջիկաստանի և Թուրքմենստանի առաջա-

գոր կոլտնտեսականների ու կոլտնտեսունիների խոր-
հրբերկցությանը («Պրավդա», 6 գեկտեմբերի 1935 թ.,
առանձին բրոշյուր կտմ «Յօլշեվիկ» № 23—24,
1935 թ.):

Կազմանովիչ—Զեկուցում կուսակցության XVII հո-
մագումարին հազմակերպական հարցերի վերաբեր-
յալ (սղագրական հաշվետվություն կամ առանձին
բրոշյուր):

Մոլոտվ—Զեկուցում կուսակցության XVII հո-
մագումարին ԽՍՀՄ ժողովրդական տնտեսության
զարգացման յերկրորդ հնդամյա պլանի մասին
(սղագրական հաշվետվություն կամ առանձին բրո-
շյուր): Խորհրդային սահմանադրությունն ու գասա-
կարգային ուժերի հարաբերակցությունը ԽՍՀՄ-ում:
Զեկուցում ԽՍՀՄ խորհուրդների VII համագումարում
(առանձին բրոշյուր):

Կուլյիշևի—Զեկուցում ԽՍՀՄ ժողովրդական տըն-
տեսության յերկրորդ հնդամյա պլանի մասին
(Համ Կ(թ)Կ XVII համագումարի սղագրական հաշվե-
տվություն կամ առանձին բրոշյուր):

XVII Կուսմամազումարի բանաձեվից (առանձին
բրոշյուր, կամ սղագրական հաշվետվություն): ԿԿ և
կվէ հունվարյան պլենումի (1933 թ.) բանաձեն
առաջին հսկամյակի արդյունքների մասին, ՄՏԿ և
խորհուրդների քաղերման մասին, Ա. Պ. Սմիրնովի և ուրիշ
ելլունակի, Տոլմաչեվի, Ա. Պ. Սմիրնովի («Համ Կ(թ)Կ»
հակակուսակցական խմբավորման մասին («Համ Կ(թ)Կ»

բանաձեներով) II մ., կամ առանձին բրոշյուր),
Համ Կ(թ)Կ ԿԿ 1934 թ. նոյեմբերյան պլենումի բա-
նաձեն (առանձին բրոշյուր):

Մելադրական ելութեր զինովյեկանների ընդհա-
տական հակածեղափոխական խմբի գործի վերաբեր-
յալ (առանձին բրոշյուր: Կուսերատ, Մ. 1935 թ.): Զի-
նովյեկան ոպոզիցիայի և նրա հականեղափոխական
տականքների մասին («Յօլշեվիկ» № 23—24,
1935 թ.):

Գյուղատնտեսական արտելի նոր որինակելի կա-
նոնագրություն (առանձին բրոշյուր):

Կենտկամի վորուսուլ Համ Կ(թ)Կ քաղկոմներում
կուսկազրերի բաժիններ ստեղծելու մասին («Պրավդա»,
28 մարտի 1935 թ.); Համ Կ(թ)Կ Լենինգրադի քաղ-
կոմի պլենումի վարուումը կուսկազմակերպական և
քաղ-դաստիարակչական աշխատանքի խնդիրների
մասին («Պրավդա», 30 մարտի 1935 թ. կամ առանձին
բրոշյուր):

Համ Կ(թ)Կ Կենտկամի վելիսեմբերյան (1935 թ.) պլե-
նումի բանաձեվերը («Պրավդա», 26 գեկտեմբերի
1935 թ., կամ առանձին բրոշյուր):

* * *

Իբրև հիմնական գրականություն, բայց հիմասակ-
ուածներից, յուրաքանչյուր թեմայի, վերաբերյալ ան-
հրատեալ և ոպտագործել (համապատասխան թեմա-
ների համար) Ասալիի աշխատությունը—բոլշևիզմի

պատմության միքանի հարցերի մասին և ներխայի գե-
կուցումը— Սնդրեկովկասի բոլծեվիկյան կազմակեր-
պությունների պատմության հարցի ընթացք:

Աեսինի գրականությունը ոռուսերենից ոգտվողնե-
րի համար հանձնաբարվում է ըստ կիակատար յեր-
կերի 2-րդ և 3-րդ հրատ.:

Պատ. խմբ. Տ. Խորունի, Բարգմ. Մ. Զաքարյան,
տեխն. խմբ. Տ. Խաչվանքյան, սրբագր. Տ. Մուրադյան

Դրավիճակ լիազոր 1060, հրատ. № 364, պատվ. № 117:

տիրաժ 5000, ինդեքս ն-14
y

Հանձնված և արտադրության 23/III 1936 թ.

Ստորագրված և տպագրության 5/IV 1936 թ.

Գրանդ 70 Կ.

Հայկական տպարան, Յերևան, Ալիքելյան 10 Հ-

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0183279

